



# Idealet

EN FORSKNING OM MODET 1900-2010  
OCH DESS PÅVERKAN PÅ KROPPSIDEALET

# Idealet

EN FORSKNING OM MODET 1900-2010  
OCH DESS PÅVERKAN PÅ KROPPSIDEALET

YRKESHÖGSKOLAN  
**NOVIA**

Grafisk form: Victoria Nord  
Tryckta exemplar: 4  
Typsnitt: Calibri, Tw Cen MT, Manhattan Darling  
Program: Adobe InDesign CS6,  
Adobe Illustrator CS6, Adobe Photoshop CS6  
Tryck: Juvenes Print, Åbo  
2015 © Victoria Nord

Victoria Nord

Examensarbete  
Yrkehögskolan Novia, Åbo  
Utbildningsprogrammet för Formgivning

Våren 2015

# ABSTRAKT

---

## Examensarbete

Titel	Idealet- En forskning om modet 1900-2010 och dess påverkan på kroppsidealet
Skribent	Victoria Nord
Språk	Svenska
Handledare	Pia Nybom
Utbildning	Formgivning
Inriktning	Mode- och dräktformgivning
Ort	Åbo
Tidpunkt	Våren 2015
Nyckelord	Ideal, Kroppsideal, Mode, Modehistoria, Passform
Sidantal	110
Bilagor	1

---

I mitt examensarbete, Idealet, forskar jag i hur modet har sett ut från början av 1900-talet fram till idag och hur det har påverkat kroppsidealet. I mitt arbete tar jag reda på om man aktivt eftersträvar en idealkropp och vad som anses vara idealt idag. Jag behandlar även ämnet passform och har undersökt hur den finska kvinnans mått skiljer sig från måttabellerna som används vid tillverkning av kläder i industrin, samt vilka problemområden det finns i samband med provning av kläder. För att visa hur mycket man med kläder kan förändra kroppen har jag sytt upp två helheter baserade på två helt olika ideal.

För insamling av data har jag använt mig av en kvantitativ undersökning baserad på en enkät, där jag sammanlagt fick 716 svar, ett digert urval faktalitteratur samt källor på internet. Resultatet av enkäten visar att de flesta har svårigheter att hitta kläder med önskad passform. Nästan alla har ett personligt ideal, men alla eftersträvar inte detta aktivt. Ju äldre man blir desto mer börjar man acceptera sin kropp som den är vilket resulterar i att man blir bekväm mer med sig själv och sin kropp.

---

# TIIVISTELMÄ

---

## Opinnäytetyö

Nimike	Ihanteellinen / Idealet
Tekijä	Victoria Nord
Kieli	Ruotsi
Ohjaaja	Pia Nybom
Koulutus	Muotoilu
Suunt.	Muoti- ja pukusuunnittelu
Paikkakunta	Turku
Aika	Kevät 2015
Avainsanat	Ihanne, Kehoihanne, Muoti, Muotihistoria, Istuvuus
Sivumäärä	110
Liitteet	1

---

Ihanteellinen-opinnäytetyössäni tutkin, miltä muoti on näyttänyt viime vuosisadan alusta aina tähän päivään saakka, sekä miten se on vaikuttanut vartaloihanteeseen. Työssäni otan selville miltä ihannevartalo näyttää tänä päivänä ja kuinka aktiivisesti henkilökohtaiseen ihanteeseen pyritään. Käsittelen myös vaatteiden istuvuutta ja tutkin millä tavalla suomalainen nainen poikkeaa teollisuudessa käytetyistä mittataulukoista sekä mitkä ovat yleisimmät ongelmat vaatteita sovitettaessa. Näyttääkseni miten paljon vaatteet vaikuttaa vartalon ulkonäköön ja miten niillä pystyy muokkaamaan vartaloa, olen tehnyt kaksi asukokonaisuutta, joiden muotoilu perustuu kahteen täysin erilaiseen vartaloihanteeseen.

Tutkimuksen pohjana olen tehnyt kvantitatiivisen tutkimuksen, joka pohjautuu sosiaalisen median kautta tehtyyn kyselyyn, johon tuli 716 vastausta. Lähteenä on käytetty myös alan kirjallisuutta ja internetlähteitä. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että valtaosalla vastaajilla on vaikeuksia löytää vaatteita, joiden istuvuus miellyttää. Lähes kaikilla on henkilökohtainen ihannevartalo, mutta tämä ei kuitenkaan tarkoita, että sitä yritettäisi aktiivisesti saavuttaa. Mitä vanhemmaksi tulee, sitä paremmin hyväksyy oman kehonsa ja on tyytyväisempi itseensä ja koko olemukseensa.

---

# ABSTRACT

---

Bachelor's thesis

Title	The Ideal
Author	Victoria Nord
Language	Swedish
Supervisor	Pia Nybom
Degree programme	Design
Specialization	Fashion and costume configuring
City	Turku
Date	Spring 2015
Keywords	Ideal, Body Ideal, Fashion, Fashion history, Fit

Number of pages	110
Appendices	1

---

In my Bachelor's thesis, *The Ideal*, I research what fashion has looked like from the beginning of the 20th century until now and how it has affected the body ideal. In my work I try finding out what the ideal body looks like today and if this is something that we actively tries to achieve.

I also process the subject "fitting" and research in what way the Finnish women deviate from the measure charts used in the clothing industry, and what are the most common problems while fitting garments. To show how much the garment affects the outlook of the body, I have sewed two outfits based on two completely different body ideal.

The study is based on a survey in social media, which resulted in 716 responds and on specialised literature as well as sources from the internet. The study shows that almost all women are facing problems trying to finding clothes with a fit that pleases. Almost everyone has a personal body ideal, but this does not mean that it is something everyone actively tries to achieve. The older we get, the more we start accepting the body as it is, which means that we become more comfortable with ourselves and our bodies.

---

# TACK

---

Alla respondenter, som svarade på min enkät

Mamma, för korrekturläsning och goda råd

Antti, för stöd och agerande som bollplank

Ida V., för råd och uppmuntran

Hannah, för modellandet, uppmuntran och många skratt

Pia, för bra handledning

Eeva, för din hjälp inom IT

Marie på Nordiska museet, för all hjälp med fotografier

Arja på Seppälä, för hjälp med fotografier

Ett väldigt stort tack till familj och vänner för uppmuntran, goda råd och stöd

---

# INNEHÅLL

---

<b>1. INLEDNING</b>	<b>1</b>
Syfte	1
<b>2. DATAINSAMLING</b>	<b>5</b>
Enkät som metod	6
<b>3. IDEAL</b>	<b>9</b>
Vad är ett ideal?	10
<b>4. MODET, OCH DESS PÅVERKAN PÅ IDEALET, GENOM TIDERNA</b>	<b>13</b>
1900-talet	15
1910-talet	17
1920-talet	19
1930-talet	21
1940-talet	23
1950-talet	25
1960-talet	27
1970-talet	29
1980-talet	33
1990-talet	35
2000-talet	37
2010-talet	39
<b>5. ENKÄTRESULTAT</b>	<b>43</b>
Deltagande	44

---

<b>6. KROPPSIDEAL</b>	<b>47</b>
Kriterier för kroppsideal	47
I jämförelse med idealet	50
Viktigt att likna idealet?	51
Eftersträvan av kroppsideal	52
Uppnående av kroppsideal	53
<b>7. PASSFORM</b>	<b>59</b>
Ångest vid provning	59
Längd	61
Storlekar	62
Problemlagg	63
Ändring av plagg, nederdel	66
Ändring av plagg, övredel	68
<b>8. TVÅ IDEAL</b>	<b>77</b>
Processen	78
20-talsklänning	82
50-talsklänning	88
Klänningarna i jämförelse med varandra	92
<b>9. AVSLUTNING</b>	<b>97</b>
Egna tankar	98

<b>KÄLLFÖRTECKNING</b>	
<b>BILDFÖRTECKNING</b>	
<b>BILAGA</b>	

---

The background features several overlapping, wavy bands of color. The colors include light pink, yellow, coral, magenta, teal, and black. Some of these bands contain a pattern of small black dots on a white background. The overall style is modern and graphic.

*Intledning*





# INLEDNING

I mitt arbete har jag forskat i hur modet sett ut under hela 1900-talet och fram tills nu samt på vilket sätt modet påverkat bilden av den ideala kvinnokroppen. Geografiskt sett handlar det om Norra Europa i allmänhet och klassmässigt om övre medelklassen och överklassen. Genom min enkät vill jag få fram hur den ideala kroppen ser ut enligt kvinnor bosatta i Finland, och om detta är något som man eftersträvar. Som en del av arbetet har jag även forskat i hur den finska kvinnokroppen skiljer sig från måtten som används vid tillverkning av kläder i industrin samt vilka problemområdena är i samband med provning av kläder. Kroppsideal kan uppfattas som ett provokativt ämne och jag har ingen avsikt att på något vis sära någon med detta arbete. All text som skrivs baserar i huvudsak på fakta, forskningsresultat från min enkät, samt till viss del på mina egna åsikter.

Till en början var min mening att ha en uppdragsgivare som jag skulle göra mitt arbete för. Jag tänkte mest skulle fokusera på problem som uppstår vid provning, och hur den finska kvinnan skiljer sig från de måttabeller som används i industrin. Allt gick ändå inte helt enligt planerna och jag valde då att mer fokusera på kroppsideal som jag intresserar mig mer för. Dock har jag ändå skrivit om problemlagg och hur finska kvinnors mått skiljer sig från de som används vid tillverkning eftersom, jag tycker att de går hand i hand

## SYFTE

Syftet med detta arbete är att få en överblick av hur modet sett ut genom tiderna och hur det har påverkat kroppsidealet. För att visa hur man med kläder kan manipulera kroppen har jag valt att sy upp två helheter med helt skilda ideal från olika årtionden. Genom min enkät vill jag ta reda på hur kroppsidealet ser ut i dagens läge och ifall detta är något man aktivt eftersträvar. Jag vill även få svar på hur den finska kvinnans kropp skiljer sig från måtten som används i industrin, samt vilka problemen och problemområdena är i samband med provning av kläder.

Denna studie görs främst för mitt eget intresse, men det finns även några företag som sagt att de gärna tar del av studien.

← Skyltdockor från dekorationslagret, Nordiska Kompaniet, 1938  
Erik Holmén, © Nordiska museet (Bilden är beskärdd)



# *Datavinsamling*

# DATAINSAMLING

För insamling av data har jag använt mig av ett digert urval faktalitteratur samt några källor på Internet. Jag har även använt mig av en kvantitativ undersökning baserad på en enkät som metod för insamling av data, eftersom jag vill nå en stor grupp och för att få ett trovärdigt resultat. Enkäten publicerades på finska och svenska och var tillgänglig i 27 dagar. Enkäten består av både färdigt formulerade svarsalternativ men jag har även gett respondenterna möjlighet att fritt formulera egna tankar angående ämnet.

## ENKÄT SOM METOD

Enkäten är en kvantitativ metod. Kvantitativ betyder att man använder sig av siffror i resultatet och använder sig av ord som fler, längre och mer i resultatredovisningen. Enkäten är kostnadseffektiv och man kan snabbt nå en stor folkgrupp. Den är opartisk eftersom i jämförelse med intervjun, där intervjuaren kan påverka respondentens svar genom miner eller reaktioner, så leder inte enkäten respondenten i någon riktning. En enkät är ett frågeformulär med färdigt formulerade svarsalternativ. Enkäten kan ändå ibland innehålla ett alternativ där respondenten själv får skriva ett kort fritt formulerat svar. Respondenten fyller själv i enkäten och enkäten kan besvaras konfidentiellt, anonymt eller icke anonymt.

← En del av litteraturen jag använt mig av

Detta måste alltid framkomma i enkäten, och inte oväntat så är det ofta fler som svarar ifall man får vara anonym.

Det är bra att lägga upp en tidsram för hur länge enkäten kommer vara tillgänglig, och man måste komma ihåg att det går mycket tid åt till att analysera svaren. Innan man skickar ut sin enkät är det viktigt att välja ut sin målgrupp. Ifall målgruppen är minderårig, måste man vara noggrann med att fråga målsman om lov. Det kan vara svårt att skriva frågor på ett sådant vis att man inte leder respondenten till att svara på ett visst vis. Det är önskvärt att använda sig av ett vanligt språk, utan svåra ord eftersom alla kanske inte förstår ordens betydelse och det uppstår missuppfattning och förvirring. Frågorna skall vara fokuserade och innehålla en fråga och inte flera, och man måste komma ihåg att inte använda sig av negationer när man formulerar frågorna. Som svarsalternativ är det bra att ha "vet ej" eller "vill helst inte svara" eftersom resultatet kan bli väldigt missvisande ifall respondenten faktiskt inte alls vet vad hen ska svara. Det lönar sig att gå igenom enkäten och ta bort frågor som egentligen inte har någon betydelse för enkätens resultat. Innan man skickar ut enkäten till respondenterna lönar det sig att låta en testgrupp bestående av t.ex. vänner och familj testa enkäten eftersom man ofta själv inte märker möjliga fel. (Paloma, 2014; Ejlertsson, 2005; Trost, 2001).





**Ideal**



# IDEAL

Människans behov av att klassificera och definiera saker och ting ledde till att man även försökte göra regler för skönheten. Enligt den grekiske filosofen Platon var skönhets hemlighet det gyllene snittet. Balans och symmetri skapade skönhet, det var med andra ord perfektion. Även om idealet förändrats drastiskt så följer idealkroppen än idag noggrant överenskomna dimensioner (Utrio, 2001, s. 16, 24).

Dagens uppfattning är att ifall man har kontroll över sin egen kropp har man även kontroll över hela sitt liv och omvärld. Den som är överviktig anses ha ett svagt sinne och inte kunna motstå frestelser. Dock har inte denna uppfattning om en frisk kropp alltid funnits. För lite över hundra år sedan hyllade man sjukheten och svagheten och detta ansågs väldigt attraktivt. (Ericsson Wärn, 2014, s. 137; Bolmstedt, 8/2000). I perioder har även fetma varit ett tecken på makt och rikedom. (Ericsson Wärn, 2014, s. 137). De olika idealen har i princip aldrig accepterat kvinnokroppen som den är och man har alltid försökt förändra kroppen enligt vad som då var tilltalande. I modet och klädernas konstruktioner syns det väldigt tydligt vad som varit det ideala kroppsutseendet under en viss tid. (Lehnert, 2001, s. 7; Utrio, 2001, s. 37).

← Kvinna ikädd korsett, 1930-1940,  
Foto: Erik Holmén, © Nordiska museet

## VAD ÄR ETT IDEAL?

Synonymer till ordet ideal är idealisk, perfekt, fullkomlig, fulländad; andlig, osinnlig; upphöjd. (Synonymer, 2014).

The background is a light pink color. It features several horizontal, wavy yellow lines that create a sense of movement. Scattered across these lines and the background are numerous black circles of varying sizes. Some of these circles contain small white dots, resembling stars or confetti. The overall aesthetic is modern and celebratory.

# Modet

och dess påverkan på ideoet

## genom tiderna



# MODET, OCH DESS PÅVERKAN PÅ IDEALET, GENOM TIDERNA

Jakten på idealkroppen är ingen ny företeelse, i alla tider och samhällen har människan använt sig av kläder, smink och kroppsspråk för att uttrycka sin identitet och status samt sin position i samhället. För att nå upp till tidens rådande ideal har man dekorerat, förskönat och förändrat sin kropp.

Att bryta mot idealet har uppfattats som smaklöst och ofördelaktigt eftersom att leva efter ett skönhetsideal uppfattas som om du har självrespekt och ordning och kontroll över hela ditt liv. (Nationalmuseum, s. 2). Idealet har likväl inte alltid berört alla arbetsklasser. Det är främst medel- och överklassen som haft både tid och råd att uppfylla kraven medan bond- och arbetarkvinnorna varken hade råd eller möjlighet till det. (Bolmstedt, 8/2000).

← Modell visar diverse accessoarer, Nordiska Kompaniet, 1950-1960, Foto: Nordin Nilsson, Nordiska museet



## 1900-TALET

Länge dolde man sina naturliga former under stora kjolar med stadig konstruktion, men redan från början av 1900-talet kunde man börja ana en förändring. Man ville nu istället framhäva de naturliga och kvinnliga formerna och klädde sig på ett sådant vis att formerna kom fram och man kunde röra sig mer fritt. Under tidigare århundraden använde man sig av korsetter och dylikt som formade kroppen, enligt den tidens ideal. Man gömde vissa kroppsdelar under flertal lager tyg och stadiga konstruktioner och använde uppblåsbara bröst tillverkade av naturgummi. (Lehnert, 2001, s. 6-7; Ericsson Wärn, 2014, s. 137)

Detta århundrade var den nya, aktiva kvinnans tid och krinolinen slopades helt och hållet eftersom den var för besvärlig att använda när man arbetade. (Utrio, 2001, s. 49). 1900-talet var tiden då alla branschers utveckling tog fart. Man brukar även säga att det var årtiondet för modets revolution och att man inte tidigare sett en liknande tidsperiod där modets förändring varit så märkbar i jämförelse med andra århundraden. (Lehnert, 2001, s. 6-7).

Nu var modet femininare än tidigare, siluetten var aningen ledigare och idealet var att se väldigt mogen ut. Den så kallade S-formen med en vanställd korsettfigur nådde sin höjdpunkt men började därefter försvinna, till många kvinnors glädje. Den nya korsetten var nu till storleken mindre och rak framtill. Midjan skulle fortfarande vara så smal som möjligt och en stor, kurvig byst var definitivt viktigare än en rund höft. Den nya korsetten gav mer rörelsefrihet och visade mer hänsyn till hälsan. Bland över- och medelklasskvinnorna var idealet att vara smal och skör. Ansiktet målades vitt och man framhävde ådror i ansiktet. Munnen och näsan skulle vara små, likaså händerna och fötterna. Ifall man hörde till de rikare så ville man urskilja sig från arbetarkvinnorna som var muskulösa och solbrända. (Mulvey & Richards, 2001, s. 34,40-41; Bolmstedt, 8/2000).

← Kvinna med markerad midja, typiskt för 1900-talet. Bilden tagen runt 1900. Foto: Bildarkivet Bohusläns Museum





## 1910-TALET

Under detta årtionde dominerade första världskriget. Alla påverkades på något vis av det och man hade svårt att tro att något skulle bli sig likt igen. Folk immigrerade till USA som hade blivit världens ekonomiska generator. Alldeles före krigets början förvandlades kläderna till en explosion av färger och getingmidjan försvann helt och hållet och midjans punkt flyttades upp till under bysten. Denna skärning är något som vi ännu idag kallar för empireskärning. Skärningen är smickrande för i princip alla kroppstyper, den är bekväm att använda och dessutom vacker.

Första världskriget satte stopp för modeskandet och under tiden dominerade uniformerna, samt kläder som var praktiska. Efter krigets slut försökte många gå tillbaka till det som varit, men alla år av krig hade förändrat mänskligheten. Kvinnorna ville vara mer aktiva och var inställda på att leva ett sunt liv. Det nya idealet föddes- man skulle vara sund och ha en naturlig kropp. Till vardags klädde man sig i kjol och jumper och till fest i något som kom att likna 1920-talets chemis, som är en slags underklädesklänning.

Ransoneringen som rådde på grund av kriget, påverkade även kvinnans figur. Fettvalkarna försvann i och med att det inte fanns lika mycket mat att tillgå. Och det nya idealet blev flickaktigt och ungt. Korsetterna som tidigare hade format om kroppen hade numera uppgiften att endast platta till. Nu kom även den så kallade snubbelkjolen som tillät bäraren att endast ta små, små steg. (Mulvey & Richards, 2001, s. 46-47,52, 58-59; Utrio, 2001, s. 48). År 1914 spred sig tangofebern över världen vilket tog död på korsetten helt och hållet.— Det var omöjligt att dansa iklädd korsett. (Ericsson Wärn, 2012, s. 18).

← Tre kvinnor i klänningar med empireskärning. 1910-1920  
Foto: Göthe Norberg. Åsäng, Sundsvalls museum



## 1920-TALET

Efter första världskriget hade världen förändrats så pass mycket att det inte var möjligt att man skulle kunna gå tillbaka till det som varit. Länderna i Europa hade delats upp på nytt, industrin hade farit illa och likaså exportmarknaden. Dock så blomstrade nöjesbranschen under detta årtionde och människorna ville njuta av livet på ett sätt som tidigare inte varit möjligt. Detta syntes väldigt bra även i modeindustrin och modet tog ett jättelikt avgörande steg in i framtiden på 1920-talet. (Lehnert, 2001, s. 18). Som i ett trollslag var nu korsetten nästan helt borta och den mjuka chemisen inne. Funktionalismen samt raka linjer, som även syntes i 1920-talets arkitektur och konst, är nyckelorden för detta årtiondes mode.

Under första världskriget när männen var ute på fältet var kvinnorna tvungna att arbeta och blev därmed allt mer självständiga. Kvinnorna började nu ses som oberoende individer, och nya arbetsmöjligheter föddes. Kontorsarbete var nu även accepterat för kvinnor och utvecklades väldigt snabbt till ett så kallat typiskt kvinnojobb. Därför behövdes nya kläder som man kunde röra sig obehindrat i och i detta skede vändes uppfattningen av den kvinnliga skönheten upp och ner. Man förväntade sig inte längre framhävda kurvor utan den moderna kvinnan skulle vara lång med oändligt långa ben, plattbystad och smalhöftad.

Istället för korsetterna som tidigare stött bysten, använde man sig nu av mjuka underkläder som plattade till bysten och figuren, för att få den önskade raka pojkaktiga siluetten. (Mulvey & Richards, 2001, s. 70,76; Lehnert, 2001, s. 18-21). Pojkaktigt utseende med kort hår, som skulle ge en illusion av ett mindre huvud, slog igenom. Löst sittande kläder med raka linjer som skulle dölja de kvinnliga formerna medförde både kroppslig och mental rörelsefrihet. Kjolen längd varierade, men nu var det till och med tillåtet att visa knäna! (Bolmstedt, 8/2000).

I ett tidigt skede märkte man att det nya modet passade bäst för unga och slanka kvinnor, eftersom ifall man hade stor byst eller höft så framhävdes detta mer än doldes på grund av siluetten blev mera fyrkantig än slank. Många var dock av den åsikten att modet var väldigt barnsligt eftersom saknaden av kvinnliga kurvor ger ett omoget och flickaktigt utseende. Under 20-talet flyttades midjan hela tiden längre och längre ner ända tills den placerade sig på höften. (Lehnert, 2001, s. 24-25). Modet blev också sportigt och kläderna fick influenser från sporten tennis. Till och med de som inte brydde sig om sport ville se sportiga ut. (Lehnert, 2001, s. 20).



## 1930-TALET

*"Ridån gick upp och en ny föreställning började - -, Kvinnans hår och kjollängd förlängdes igen, och ni som igår upplevde allt det här har nu med egna ögon fått vittna en förändring inom modet som inte tidigare skådats."* Så här kommenterade Wiener Werkstättens modeavdelningschef, Eduard Wimmer-Wisgrill, förändringen av modet som skedde på 30-talet när han uttalade sig år 1932. Riktigt så snabbt och drastiskt förändrade ju sig modet inte, men sällan kan man bevittna såhär stora förändringar mellan två årtionden. (Lehnert, 2001, s. 32). Hela siluetten förändrades och istället för att vara pojkaktig, skulle man vara smakfullt kvinnlig och man skulle utstråla sundhet och hälsa och det gjorde absolut ingenting ifall man hade några överflödiga kilon. Man skulle inte längre visa sina ben så kjolens längd förlängdes åter. Nu var det igen tillåtet att ha kvinnliga kurvor och man sydde in klaffar överallt i kläderna, till och med i nattlinnen. (Bolmstedt, 8/2000). Bysten var i fokus, men man framhävde den på ett smakfullt och lågmält sätt. (Lehnert, 2001, s. 41). Trots att alla strävade efter en kurvig kropp, så hade man ändå kriteriet att kläderna skulle vara komfortabla. (Mulvey & Richards, 2001, s. 94)

På grund av den stora finanskrisen som ägde rum 1932 flyttades många kvinnor tillbaka till hemmen från sina arbetsplatser, och man fick inte under några omständigheter tävla mot sin

man. Man skulle vid behov vara presentabel och inte minst ögongodis för männen. (Lehnert, 2001, s. 32)

Midjan återgick till sin naturliga plats och speciellt i vardagskläder ville man framhäva den så mycket som möjligt. För att få till det nya idealet började man nu igen använda sig av mer formande underkläder. Tack vare att framställningsmetoderna hade utvecklats kunde man nu erbjuda underkläder i elastiska material. Det var under detta årtionde som byxan slog igenom, dammodet var inte längre tänkbart utan långbyxan. Den skulle nu markera midjan och vara så vid att de fladdrade i vinden. Även kjolen blev längre och positionerade sig till under knät eller till och med ner till vaden. Det nya idealet kom speciellt till sin rätt om man klädde sig i en så kallad prinsesskuren klänning. Denna klänning var smal och vadlång med skärning som börjar vid bysten och fortsatte ofta ner till fällen eller midjesömmen.

I slutet av 30-talet blev kjolen igen kortare och den täckte knäna med nöd och näppe. Kjolen var även smalare och ibland veckad, den följde höften och hade generellt ett aningen hårdare utseende än tidigare. (Lehnert, 2001, s. 41; Ericsson Wärn, 2014, s. 12).

På grund av en administrativ miss var det i Paris ända fram till 2013 förbjudet för kvinnor att använda byxor. (Ericsson Wärn, 2014, s. 20)

*Psst!*

← Ung kvinna med vida byxor. 1930-1939  
Foto: NK, Nordiska museet



## 1940-TALET

När andra världskriget bröt ut så förändrades modets samhällsposition rejält. Många material blev en bristvara och man kunde inte längre producera på samma vis som tidigare. För att köpa kläder behövde man både pengar och kuponger och de flesta hade varkendera. Midjan var markerad och i sömnaden kom man på alla möjliga knep för att spara på tyget så mycket som möjligt. Kläderna var väldigt strikta och militäriska, och man brukar säga att det nästan såg ut som om kläderna var gjutna i betong. (Mulvey & Richards, 2001, s. 100,106). Under kriget lade man vikt på den fruktsamma kvinnan vilket blev denna tids kroppsideal. (Bolmstedt, 8/2000). Ransonereringen hade väldigt stor inverkan på kvinnokroppens fysik. Matransoneringen i kombination med motion, i form av hårt arbete samt att man tog sig fram till fots eller cykel eftersom det inte fanns andra transportmedel att tillgå, innebar att de flesta var i sitt livs form. (Mulvey & Richards, 2001, s. 112).

År 1947 kom en väldigt efterlängtd förändring, då den hittills okända franska designern, Christian Dior, skakade om hela modevärlden. Diors första egna och nylanserade haute couture, kollektionen vid namnet "Corolle", var lyxig och elegant och framhävde de kvinnliga kurvorna och skiljde sig därför mycket från det tidigare strikta modet som rådde under krigstiden. Den klassades som något nytt och

revolutionerande och döptes snabbt om till "New Look" av tidningen Harper's Bazaar's dåvarande chefredaktör Carmel Snow. (Dorling Kindersley, 2012, s. 316-319). Kjolarna var vida och därför bestod kläderna av många meter tyg. Till en början ratades kollektionen av befolkningen eftersom man var av den åsikten att ingen hade råd med kläder gjorda av stora mängder dyra tyger, dock ändrades åsikterna snabbt när den nya siluetten charmade alla och togs sedan emot med öppna armar. De nya kvinnliga signalementen var breda vadlång kjolar, getingmidja, yppig byst, bred och framhävd höft samt smala och sluttande axlar. De smala axlarna framkom naturligt eftersom man helt och hållet slutade använda sig av axelvaddar. Ofta var kläderna skurna så att axlarna syntes och för att ge dem stadga så att de hölls upp, använde man sig av valskelett. (Lehnert, 2001, s. 43-44).



## 1950-TALET

Christian Diors kollektion New Look höll i sig in till mitten av 50-talet. Den lyxiga kollektionen representerade allt som människorna hade saknat i flera år. Nyckelorden för detta årtiondes mode var kvinnlighet och elegans. Det slanka idealet från 1940-talets början byttes ut helt och hållet och nu fick kvinnorna åter igen vara kvinnliga med stor fokus på bröst och getingmidja. (Lehnert, 2001, s. 43). Smala ungdomar utan de eftertraktade formerna brukade stoppa upp både bh och höftställare för att uppnå det populära kroppsidealet. (Bolmstedt, 8/2000). Bh: na hade formstickade, spetsiga kupor för att skapa en yppig byst, och korsetten blev åter igen en del av vardagen. (Mulvey & Richards, 2001, s. 130). Det nya idealet var också mer vältränat och aningen mer muskulöst än tidigare. Kjolarna var klockade och man försökte introducera krinolinerna på nytt, men den ratades direkt; dåtidens färdmedel, arbetstakt och utrymmen tillät inte att man använde kläder med stora konstruktioner. (Utrio, 2001, s. 41; Lehnert, 2001, s. 44-45).

På 50-talet började en ungdomskultur att formas i västvärlden, ett fenomen som för oss idag kan verka självklart men som innan 50-talet knappt existerat alls. Man kan säga att före detta så fanns det inte ungdomar, man var antingen barn eller vuxen. Det formades speciella ungdomsstilar i klämodet, med vilka

man gärna ville provocera de äldre. (Eldvik, 2010, s. 115).

Jeansen kom till USA redan på 1930-talet men det var inte före 1950-talet som de spred sig till Europa, och man här också började använda sig av dem i sin vardagsklädsel. De slog snabbt igenom av den orsaken att de förknippades med frihet och manlighet och representerade det amerikanska, vilket var väldigt eftertraktat och exotiskt när det fortfarande var rätt ovanligt att resa till USA. (Lehnert, 2001, s. 53).

← Dammode, tre kvinnor på en strand, 1950-1959  
Foto: Gösta Glase, © Nordiska museet



## 1960-TALET

Radarpåret minikjolen och miniklänningen kom och segrade! De var mångsidiga och speciellt med A-skärningen som passar i princip alla kroppstyper så föll ungdomarna pladask. Det var nu första gången sedan 1920-talet som kjolen slutade ovanför knäna. (Dorling Kindersley, 2012, s. 352, 356).

Under detta årtionde växte den första efter-krigstida generationen i Europa upp, detta skapade en ny syn på livet och nya värderingar. Och till största del var det de unga som stod bakom allt som hände. Det var inte längre de stora franska modehusen som bestämde hur modet skulle se ut, utan västvärldens nya förebilder, ungdomarna, var de nya beslutstargarna. Både i haute couture och prêt-à-porter kollektionerna omfamnade modehusen detta fenomen som ungdomarna skapade. Under detta årtionde föddes den så kallade slit och släng-kulturen. Man började använda sig av billig arbetskraft utomlands vilket resulterade i att nästan alla, oavsett inkomst, nu kunde klä sig enligt modet. (Lehnert, 2001, s. 54, 60, 64).

I och med p-pillrets lansering på 60-talet fick ungdomarna för första gången i historien en sexuell frihet vilket även syntes i modet. (Lehnert, 2001, s. 56). Eftersom man ansåg att bh:n förhindrade kvinnorna att ta plats i samhället, så brände man dem på bål. Även korsetterna rök i samma veva. (Bolmstedt, 8/2000)

← Dammode, Nordiska Kompaniet, 1965  
Foto: Karl-Erik Granath, © Nordiska museet

Idealet var nu näst intill anorektiskt smal. Man skulle ha ett oskyldigt utseende och ha slängiga armar och ben som skulle vara så spinkiga som möjligt. Byxgördeln köptes av de som inte naturligt kunde hålla den slanka formen. (Mulvey & Richards, 2001, s. 148-149). Gränsen mellan könen suddades allt mer ut och man började kalla pojkflickorna för androgyn, vilket är en varelse med både kvinnliga och manliga särdrag. (Lehnert, 2001, s. 56).

Kortkorta minikjolar och genomskinliga blusar med volanger i ärmar o halshål var ingen ovanlig kombination. (Lehnert, 2001, s. 69). Kjolen varierades i det oändliga och var nyckelplagget för 60-talet och bars i stort sätt av alla kvinnor oberoende av samhällsklass och ålder. Kjolen var så kort att det till och med hölls lektioner i hur man skulle stiga i och ur låga sportbilar utan att visa trosorna. Som tur lanserades strumpbyxan under 1960-talet, vilket gjorde att man kunde använda kortkort utan att se oanständig ut. (Mulvey & Richards, 2001, s. 143; Dorling Kindersley, 2012, s. 352). Kläderna skulle vara enkelt utformade och utan några extra skärningar eller krusiduller. Men för att kompensera det enkla så använde man sig flitigt av stora grafiska blommönster och popkonstmönster i tygerna och de var ofta tillverkade av syntetiska fibrer för att åstadkomma rätt styvhet i strukturen. (Lehnert, 2001, s. 56-57).



Rymdfärderna, som skedde under 60-talet av Apolloprogrammet, hade stort inflytande på modet och man var väldigt mån om att använda sig av för den tiden moderna material. Man började även i allt större mån använda sig av materialen spandex och lycra som introducerades på marknaden kring 1958-59. (Mulvey & Richards, 2001, s. 143, 149).

## 1970-TALET

*”Är det en kille eller är det en tjej/ långhårig kille eller en tjej i jeans”* Sjöng France Gall vars ord är väldigt beskrivande för 1970-talet. Modet hade följande princip; varken kvinnligt eller manligt. Det var nu som modet blev friare och alla klädkoder försvann helt och hållet. Man kunde i princip klä sig hur som helst och man mixade herr- och damkläder hejvilt. Stilarna som regerade var dock hippie, punk och disco. (Lehnert, 2001, s. 73; Mulvey & Richards, 2001, s. 166).

70-talet var det första årtiondet på väldigt länge som siluetten inte ändrades, man fortsatte att föredra det slanka idealet från 60-talet. Enda skillnaden var att man nu även skulle vara lång och smal och om möjligt, ännu smalare. (Mulvey & Richards, 2001, s. 166). 70-talet var verklighetsflyktens, kreativitetens

och de nya materialens tid. För att göra ett intryck och få status skulle man i sina outfits bryta alla gränser som fanns. (Dorling Kindersley, 2012, s. 382). Som motreaktion till minikjolen, som till slut med endast nöd och näppe täckte rumpan, kom midikjolen som var vadlång. Kvinnorna hade dock vant sig med den ungdomliga minikjolen och det tog ända fram till 1975 innan den korta kjolen försvunnit ur bilden helt. Kjolen blev då nyckelplagget för den rätta stilen och även klockkjolen blev oerhört populär. Längden växlade mellan midi och maxi. Virkat och stickat var väldigt populärt och både kvinnor och män knåpade ihop sina egna kreaturer med bara himlen som gräns för kreativiteten. Allt som kunde kopplas till 1800- och 1900-talets början blev populärt och man samlade på sig allt man kunde komma över, vilket kunde vara t.ex. mormors-tröjor, zigenarkjolar, indiska sjalar, mamelucker och kaftaner. Detta skapade en stil som egentligen inte var någon definierad stil— allt var en salig blandning. För att uppnå den rätta stilen broderade man exotiska broderier och lade till pärlor och fransar överallt. Blommor och lapptäcksmönster var de vanligaste motiven i tyger och av detta sydde man klänningar och stora fladdrande kjolar som var gjorda av flera lager tyg. (Lehnert, 2001, s. 72-75). Calvin Klein var ett av de modehus som lanserade nya modeller och färger av jeansen som under en tid till och med blev populärare



än de traditionella jeansmärkena. Jeansen var mer åtsittande än någonsin och hade utsvängda ben. Jeanstyg i allmänhet var ofantligt eftertraktat under detta årtionde. (Mulvey & Richards, 2001, s. 168).

Punken föddes på gatorna från en ungdomsrörelse och blev ett av 70-talets största modefenomen, det var trots det ett kortlivat antimode. Punkarna använde sig av grova kängor, provocerande tröjor och kiltar och dekorerade sina kläder med nitar och kedjor. Under följande årtionde kom många ungdomar att omfamna punkkulturen och när samhällets kritik mot stilen börjat avta, började man kopiera stilen i det "vanliga" modet. (Mulvey & Richards, 2001, s. 160; Lehnert, 2001, s. 81).

Hippiekulturen var ett fenomen som också utspelades under 70-talet, dock hade man sett de första hippierna redan år 1967 i San Francisco, men de spred sig snabbt över världen. Hippierna intresserade sig för fred och andra kulturer, framförallt Indien och Kuba, och var dessutom hiskligt villiga att prova på nya grejer. Med grejer menas framförallt psykoaktiva droger och de färgglada psykotiska mönstren föreställde upplevelser av LSD-tripparna. Anti-mode beskriver kanske mest denna kultur där det inte egentligen fanns några begränsningar för vad som kunde bäras. (Dorling Kindersley, 2012, s. 374).





## 1980-TALET

Efter 70-talet med sin rådande könlöshet började man i början av 80-talet igen betona skillnaden mellan män och kvinnor. Nu skulle kvinnor vara kvinnor och männen riktiga män. Allteftersom textilindustrin växte och det fanns kläder överflöd blev det nu viktigt att äga de rätta märkeskläderna. Och som en motreaktion till svältkulturen på 70-talet blev ordet "fitness" ordet på allas läppar, nu skulle man motionera och vara hälsosam. Gymmet blev nya mötespunkten och aerobic blev den mest populära motionsformen bland kvinnor och detta syntes även i modet. Man stoltserade med sin tränade kropp och klädde sig i åtsmitande plagg i neonfärger så som leggings och cykelbyxor, tillverkade av lycra och andra syntetfibrer. Som slutfinish på looken använde man svettband och sneakers. Denna stil krävde dock inte en supertränad kropp och började på grund av sin lättburenhet sprida sig till kvinnor i alla åldrar. Man drog sig inte precis för att matcha sina cykelbyxor med en blazer och pumps. (Mulvey & Richards, 2001, s. 178, 184-185).

En bit in på 80-talet skulle man inte vara lika feminin som tidigare— ju manligare desto bättre. Man använde sig av lösa kavajer med raka linjer med enorma axelvaddar som man kombinerade med en smal kjol eller byxor, detta för att ge en illusion av smala höfter. Under 80-talet fick ordet unisex en helt ny betydelse och det kan verka ironiskt, att för att se kvinnlig ut så skulle man vara manlig. Det nya idealet var alltså sportigt, manligt, hälsosamt, brunbränt och Y-format. (Lehnert, 2001, s. 84-86; Utrio, 2001, s. 58-59).

psst..

Under 1980-talet försökte designer Vivienne Westwood åter introducera korsetten som ett modeplagg som kunde användas även till vardags. Men hon möttes av starkt motstånd, korsetten som tidigare varit självklar i garderoben klassades nu av de flesta som något erotiskt och kvinnokränkande. (Ericsson Wärn, 2014, s. 141-142)

← Modevisning 1988. Modeller i aftonklänningar från Balmain.  
Foto: A-M Böhme, Nordiska museet



## 1990-TALET

Siluetten förändrades inte märkbart från 1980-talet. Enda skillnaden var att man nu ville vara sexigare och bystigare, och därför började man använda sig av den nylanserade push up-bh:n. Man skulle fortfarande vara i god kondition och idealet var androgynt men ändå kvinnligt, en tunn kropp med smal höft var eftertraktad. Supermodellerna hade sin storhetstid under 90-talet, det var långbenta, vältränade amazoner med kvinnliga kurvor som visade upp kläder på catwalken och blev hela västvärldens kroppsideal. Under 90-talet anammade en del den så kallade älva-stilen som representerade en späd och undernärd kropp, med influenser från 1800-talet. (Mulvey & Richards, 2001, s. 202; Dorling Kindersley, 2012, s. 409).

Individualitet var slagordet för 90-talets mode. Nu var det upp till varje individ vad, hur och när man ville bära någonting. Man fick nu klä sig helt enligt egen smak och bara för att det var fest var man inte tvungen att klä upp sig till tänderna. Det blev allt vanligare att låna influenser och stilar från tidigare årtionden och under 90-talet kunde man i en del kollektioner känna igen element från 60- och 70-talet. (Lehnert, 2001, s. 98-99). Utsvängda byxor a'la 70-tal kom tillbaka och man matchade dem gärna med skyhöga platåkängor. Kläderna blev tightare och mer åtsittande, så istället för raka linjer i sidan blev allt nu

insvängt i midjan. Tröjorna blev så korta att de nu visade magen och man klädde sig i lager på lager. Man kunde t.ex. ha fler toppar på varandra eller kjol ovanpå byxor. Kjollängden kunde antingen vara kortkort eller sluta alldeles ovanför knäna. Hip-hop kulturen hade en stor påverkan på modet. Man använde sig av löst sittande underdelar som man kombinerade med en liten och åtsittande överdel.

Status och olika trender var inte längre det som bestämde hur vi såg ut, utan det var individens attityd som avgjorde allt. I början av 1900-talet fanns det ännu vissa regler för hur man fick klä sig, beroende på ålder ansågs en viss palett färger eller plagg och stilar passa sig att använda. Under hela 1900-talet har dessa regler allt mer suddats ut och nu har de i västvärlden försvunnit nästan helt och hållet. (Lehnert, 2001, s. 98-99, 105; Dorling Kindersley, 2012, s. 388).



## 2000-TALET

Från 2000-talets början har modet hela tiden sökt nya vägar för att uppfylla konsumenternas önsknings om ett mer individuellt och mångsidigt mode. En retrokultur växte fram och man började låna influenser från olika årtionden. Eftersom stilgränserna mellan unga och vuxna helt suddades ut, ville ungdomarna komma på ett sätt att se helt olika ut än sina föräldrar. Och det var till följd av detta som second hand- och vintagefenomenet föddes på riktigt. Man modifierade sina nyinköpta vintagekläder och skapade sig en egen stil. En egen stil var något som värdesattes väldigt högt, eftersom man kan köpa sig en färdig look, men inte en stil.

2000-talets mest dominerande mode kan man dela in i två delar där det avslappande bohemiskt chica modet regerade till stor del, med sina volanger, lågt skurna bootcut-jeans, jeanskjolar och boots. Nu markerade man inte den naturliga midjan utan man hade ett bälte ledigt hängande på höften. Trots retrotrenden var det inte till second hand butiker bohemerna gick, utan de begav sig till dyra vintageaffärer för att göra sina fynd.

Den andra halvan av modet var rockigt men ändå kvinnligt. Nitar och paljetter i massor pryddes i princip alla plagg. För att krona looken klädde man sig i tröjor med bandlogon (ingen skillnad ifall du inte visste vem

bandet var) och tigha stuprörsjeans. Mot slutet av årtiondet började midjan krypa uppåt igen och hamnade på den naturliga midjans höjd, eller så alldeles under bysten i empirisk stil. (Jonjons, 2009; Dorling Kindersley, 2012, s. 412). De sista åren av årtiondet är dock nästintill obeskrivbara, vintagetrenden blev ännu starkare och det känns som om allt är en blandning av nyckeltrenderna från 50-, 60-, 70-, 80-, och 90-talet. (SMP, 2009).

Idealet på 2000-talet var väldigt smalt, nästintill anorektiskt och man skulle inte ha ett enda gram felplacerat på kroppen. (Meurling, 2003, s. 73). Trots att man eftersträvade en slank kropp så skulle man ändå ha en framhävd byst. Bysten hamnade i fokus i och med push-up bh:ns lansering på 90-talet och ifall man inte hade äkta vara så fejkade man mer än gärna. (Bolmstedt, 8/2000). Supermodellerna magrade allt mer och det pinnsmåla idealet som sågs på catwalken och i media orsakade att ätstörningen anorexia började klassas som en folksjukdom under 2000-talet. (Hållén, 2006).



## 2010-TALET

Det kan kännas som en omöjlighet att definiera modet från 2010 fram till idag. I och med internets stora erövring matas vi med nytt mode varje dag och det är väldigt svårt att definiera vad det regerande modet varit eftersom modet varje säsong ersätts av nytt.

Modet har nästan helt och hållet förlorat sin förmåga att skapa uppståndelse, som t.ex. punkare och hippies gjorde förr— förutom en del historiska, religiösa eller politiska symboler. När något som tidigare fått folk att höja på ögonbrynen blir accepterat, betyder att fenomenet eller objektet inte längre signalerar sitt ursprungliga värde eller värdering. Idag kan man byta stil varje dag ifall man vill, utan att någon reagerar nämnvärt. (Richter, 2012).

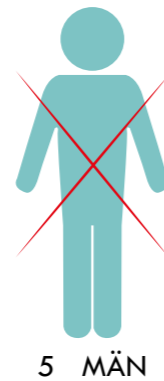
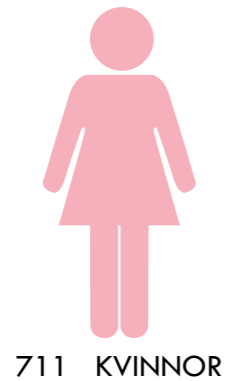
Frasen "Strong is the new skinny" har antagligen hamnat i varenda en västerlänning ögons fokus under de senaste året. Denna slogan uppmanar oss till att nu skall man inte endast vara smal; ifall man vill uppnå det rådande kroppsidealet så skall man även vara vältränad. Vi är mer medvetna än någonsin att träning och motion är bra för kroppen, och något som man borde göra. Från enkätresultatet, där jag behandlat ämnet kroppsideal, kan man se att en smal och muskulös kropp är dagens ideal enligt väldigt många.

Individualitet värdesätts fortfarande väldigt högt, "ingen vill se ut som någon annan", konstaterar Karina Ericsson Wärn. (Ericsson Wärn, 2014).

# Enkätresultat



# ENKÄTRESULTAT



Redan under den första veckan som enkäten fanns tillgänglig, besvarades den över 250 gånger, och sammanlagt fick jag 716 svar under de 27 dagar som den fanns ute på internet. Det stora antalet svaranden kanske kan uppfattas som ett bevis på att ämnet är aktuellt samt berör många av oss. Forskningen kan även räknas som trovärdig eftersom respondenterna var många till antalet.

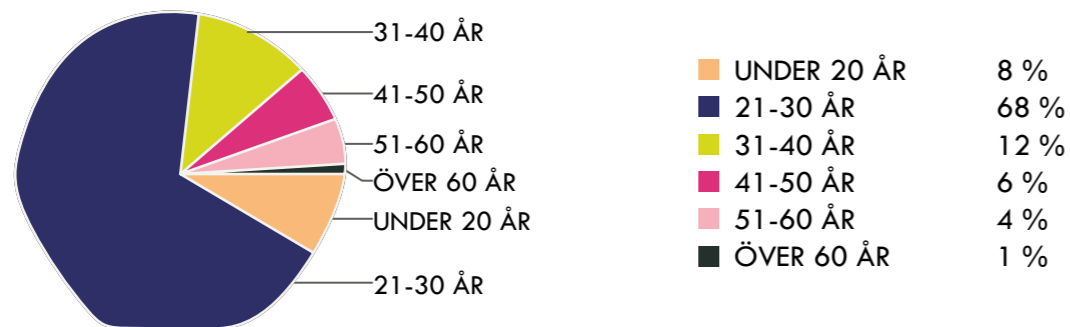
Enkät som metod var väldigt passande eftersom jag nådde många personer under kort tid. Dock skulle kvalitativ metod baserat på intervju varit den mest ideala metoden eftersom jag nu inte kan kontrollera riktigheten på svaren och inte heller ifall kunden har skrivit kroppsbild och därför använder kläder som är för små eller för stora. Men på grund av tidsbrist så fick det bli enkäten som ändå räknas som en bra metod.

Alla diagram som visas i detta arbete är resultat som inkluderar samtliga åldersgrupper.

## DELTAGANDE

Av det sammanlagda svararantalet på 716 var 1 % (5 personer) av respondenterna män. Jag valde att inte ta med dessa svar i min analys eftersom jag inte finner dessa relevanta för min forskning, i min analys behandlar jag alltså svar från 711 personer. Mest svar har jag fått från personer i åldern 21-30, denna grupp står för hela 68 % av svaren. Resten av åldersgrupperna har ett deltagarantal på 1-12%. Endast 7 personer i åldern över 60 år besvarade min enkät, därför har jag valt att inte göra några djupare analyser angående den åldersgruppen, eftersom det inte ger ett rättvist resultat. Jag har valt att göra en sammanställning av alla resultat som innefattar samtliga åldersgruppen, och det som intresserar mest eller känns relevant har jag gjort djupare analyser av.

### ÅLDER





Kroppsidean

# KROPPSIDEAL

Kroppsideal är något som vi människor skapar. Olika kulturer har olika kroppsideal och något vi i västvärlden ser som ett eftertraktat ideal, kan vara avskytt i t.ex. Afrika. Idealet har ständigt förändrats och trots att man försöker förändra och modifiera sin kropp så ser det rådande idealet till att man aldrig blir nöjd. Ifall alla människor plötsligt skulle se ut som dagens kroppsideal, så skulle detta inte längre räknas som ideal eftersom ett ideal skall vara något sällsynt och svåråtkomligt. Idealet anses vara perfekt och ouppnåeligt och är i ständig förändring. (Bolmstedt, 8/2000).

För att få en uppfattning över vad som idag räknas som ideal har jag i min enkät bifogat ett kollage med bilder på sex olika kroppstyper. Innan jag valde ut exemplen har jag försökt bilda mig en uppfattning vad som kan anses som eftertraktat och sedan valt ut bilder med olika kroppar. I min enkät fick jag ett fåtal kommentarer om att ingen av exemplen varken var "tjock" eller "överviktig". Jag har medvetet valt att inte ta med exempel på överviktiga personer eftersom forskning om ideal visar ett resultat på att det inte hör till majoriteten av västvärldens ideal.

Tyvärr har jag inte kunnat bifoga bilder på kvinnorna i följande exempel på grund av att jag inte av alla personerna fått bekräftelse på att jag får publicera bilderna.

## KRITERIER FÖR IDEAL

I enkäten har jag ställt frågan "Uppfyller något av alternativen kriterierna för din bild av idealet? —Du kan välja flera alternativ". Nedan följer svarsalternativen:

A. Första exemplet är modellen Dita Von Teese. Hon har en kvinnlig och kurvig kropp med markerad midja. 36 % anser detta som deras personliga kroppsideal. Mest popularitet har hon hos åldrarna under 20 till 40 år, där sammanlagt 37 % av personerna i dessa åldrar har valt detta exempel som kroppsideal. Av de som valt alternativ Dita Von Teese säger 48 % sig ha en kropp ganska lik och 13 % väldigt lik.

B. Träningsbloggerskan Alexandra Bring, som är vältränad och smal med kvinnliga kurvor. Hon fick mest röster av alla kandidater, hela 44 %. Över hälften (52 %) av respondenterna som valt henne säger att de brydde sig mer om idealet tidigare. Av de som har detta som kroppsideal är det 35 % som anser det viktigt att se ut som idealet, medan 19 % inte alls tycker det. "Rösterna" delar ut sig ganska jämnt över alla åldersgrupp, antalet ligger ungefär runt 30-45%. De som mest valt detta som ideal är åldersgruppen 51-60 (61 %) och därtill även gruppen med personer under 20. (49 %)

C. Bloggerskan och tv-profilen Elsa Billgren. Aningen större än medelstorleken med kvinnliga kurvor och markerad midja. På 30-40-talet skulle denna superkvinnliga kropp varit otroligt idealisk för den tiden. Sammanlagt 18 % av alla respondenter har angett detta som kroppsideal. 20 % av tjejerna i både åldern under 20 samt 21-30 har detta som kroppsideal. Av alla som svarat anser 17 % sig vara väldigt lik Elsa, respektive 53 % som säger sig vara ganska lik. Vilket visar att det här är största procentenheten som är närmast sitt personliga ideal. Det många (67 %) av personerna som valt detta exempel har gemensamt är att de tidigare brydde sig mer om idealet, medan 15 % säger att de bryr sig mer nu.

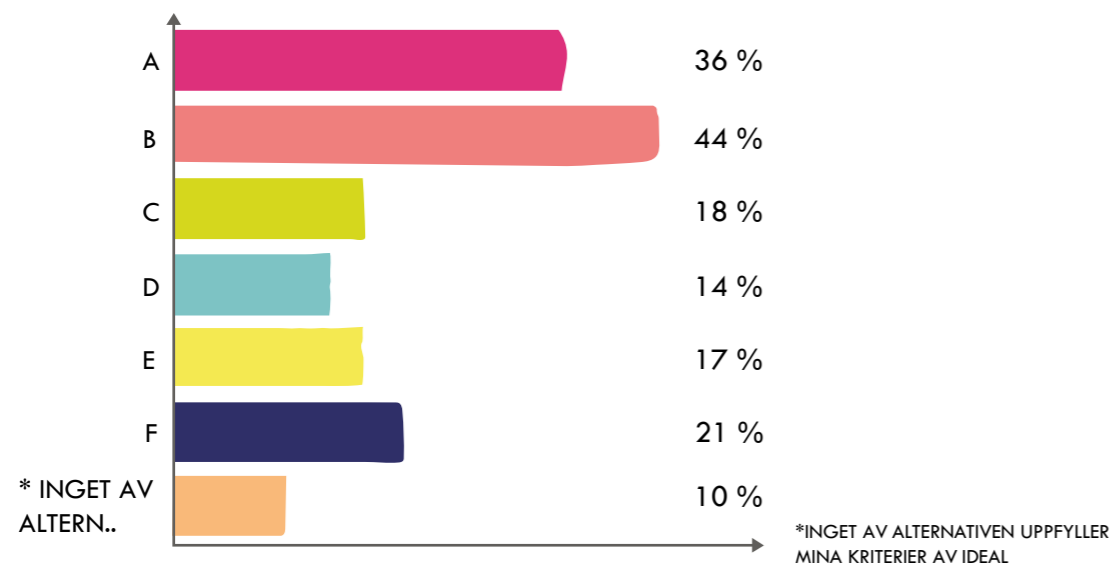
D. Tyvärr är personen på bilden okänd. Personen har en väldigt vältränad kropp med definierade muskler. Denna bild valde jag att ta med eftersom fitness och hård träning är ett snabbt växande fenomen. Av respondenterna har 14 % valt denna bild som sitt eller en av sina kroppsideal, det som sticker ut i detta resultat är att 78 % av personerna är i åldern 21-30, vilket ger ett resultat på att 16 % av personerna i åldern 21-30 angett detta som ideal. Annat som de som valt detta som ideal har gemensamt är att 48 % anser sig vara ganska lik idealet, samt 11 % säger sig vara väldigt lik tjejen på bilden.

E. Bloggerskan Isabella Löwengrip, även känd som Blondinbella. Normal storlek med kvinnliga former. Jag valde att ta med denna bild eftersom den skapade storm i pressen eftersom hon i kommentarfältet till inlägget blev kallad tjockis och dylikt, och för att många sedan reagerade på hur snedvridet dagens ideal är när man kallar en helt normalviktigt person för överviktig. 17 % av samtliga svarande anger detta som kroppsideal. Av de som är i åldern 51-60 säger 39 % att detta för dem är det ideala. Av alla som angett detta som alternativ anser 37 % att det varken är viktigt eller oviktigt att se ut som idealet och 29 % finner detta inte alls viktigt. Respondenterna anser sig vara näst intill identiskt lika (3 %) samt väldigt lik (13 %) och ganska lik (46 %) i jämförelse med Isabella.

F. Okänd tjej som har en smal pojkkattig figur. Hennes kropp är väldigt lik idealet som rådde på både 60-talet och början av 2000-talet. 20 % av de svarande i alla åldrar har angett detta som kroppsideal. Populärast var hon i åldersgruppen "under 20" där 31 % av respondenterna anser detta som sitt kroppsideal samt hos personer i åldern 21-30 år. Ingen över 51 år säger sig ha detta som personligt kroppsideal. 34 % säger sig vara ganska lik henne, och 11 % bedömer sig vara väldigt lik. Ett sådant stort antal som 46 % av personerna säger sig inte alls vara lik detta kroppsideal. Vilket



### UPPFYLLER NÅGON AV ALTERNATIVEN KRITERIERNA FÖR DIN BILD AV IDEALET?

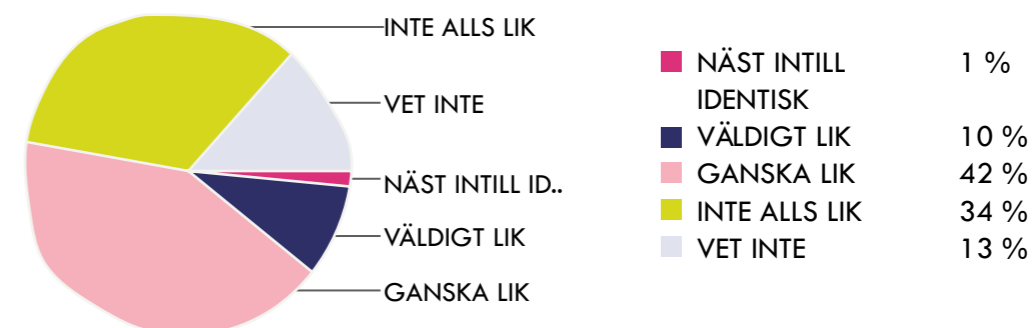


betyder att de som valt detta som ideal är den som liknar sitt ideal minst.

För att inte få ett missvisande resultat, så valde jag att ta med alternativet "inget av exemplen uppfyller mina kriterier på ideal". 10 % har svarat att inget av exemplen uppfyller deras kriterier på ideal, detta kan betyda både att inget av alternativen föll respondenten i smaken eller också att de inte har något kroppsideal. De åldersgrupper som inte har hittat något ideal bland bilderna är till störst del åldern 31-50 där 21 % av personerna ur dessa grupper har svarat på detta vis. Av personer i åldern under 20-30 säger 9 % att de inte fann något ideal bland exemplen. Hälften (51 %) av personerna som inte ansåg något

av exemplen uppfylla deras kriterier på ideal säger att de inte alls finner det viktigt att likna idealet, medan 18 % anser det viktigt. Baserat på enkätresultatet kan man dra slutsatsen att nutidens ideal är kvinnligt/kurvigt—men med låg fettprocent och gärna vältränat med definierade muskler. Man kan uppfatta det som om det pinnsmåla flickaktiga idealet som hållit i sig från början av 2000-talet börjar ge vika för ett ideal som låter människan vara med hälsosam.

### HUR MYCKET TYCKER DU PERSONLIGEN ATT DU LIKNAR IDEALET DU VALDE?



## I JÄMFÖRELSE MED IDEALET

"Hur mycket tycker du personligen att du liknar idealet du valde?" På denna fråga svarade över hälften av respondenterna att de är ganska lika (42 %) väldigt lika (10 %) eller näst intill identisk (1 %) med exemplet de valde. 10 % av personerna i åldern 21-40 bedömer sig vara väldigt lik idealet och 42 % ganska lik. Personerna över 51 till 60 anser sig även likna idealet ganska mycket, eftersom 56 % av dessa personer har svarat så. 43 % av personer under 20-30 tycker också sig vara ganska lik sitt personliga ideal.

Av personerna som anser sig vara väldigt lik idealet anser 52 % att det är väldigt viktigt (6 %) eller viktigt (46 %) att se ut som idealet. I jämförelse med personerna som inte över huvud taget bedömer sitt utseende likt idealet

de valde, där endast 32 % anser detta som väldigt viktigt (6 %) eller viktigt (26 %). Detta kan uppfattas som om de som anser sig likna deras personliga ideal, känner sig mer motiverade att eftersträva detta och kanske även anser att andra i deras omgivning också borde leva upp till detta. Medan de som inte bedömer sig likna sitt personliga ideal, inte har lika hög motivation att eftersträva ett ideal som ligger långt borta, och de kräver inte heller av sina medmänniskor att de ska eftersträva eller se ut som något ideal.

HUR VIKTIGT TYCKER DU PERSONLIGEN DET ÄR ATT SE UT SOM IDEALET?



## VIKTIGT ATT LIKNA IDEALET?

”Hur viktigt tycker du personligen att det är att likna idealet?” Här delas åsikterna väldigt jämnt, 4 % anser att det är väldigt viktigt respektive viktigt 29 % att likna idealet. En tredjedel (30 %) säger att det varken är viktigt eller oviktigt och 24 % anser detta som alldeles obetydligt.

De som tycker att det är väldigt viktigt att likna idealet är alla mellan under 20 till 40 år. (5 % av dessa åldersgruppers respondenter) Ingen över 41 anser detta väldigt viktigt.

33 % av svarande i åldern 31-40 tycker det är viktigt att se ut som idealet, tätt följt av 21-30 (30 %) samt under 20 (27 %)

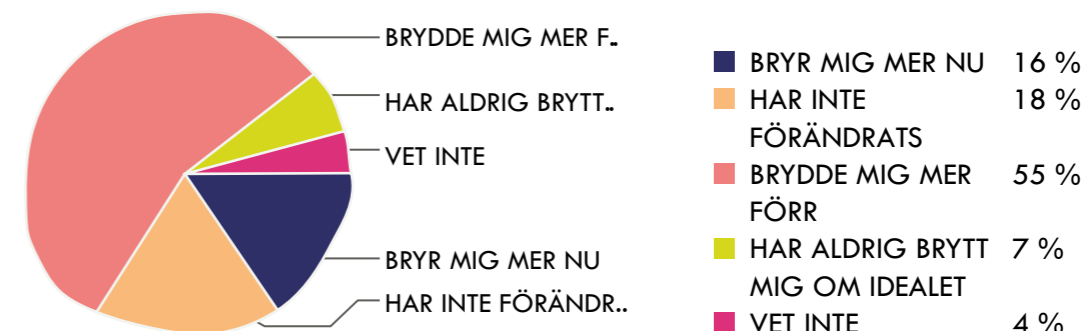
Av de som svarat ”varken eller” på frågan är 42 % mellan 51-60 år och 37 % mellan 41-50

% . Detta kan tolkas som att denna grupp kanske är mest bekväma med sig själv. De tycker att det kan vara fint att se ut som idealet, men det är kanske inget som man eftersträvar.

33 % av personer under 20 finner det inte alls viktigt att se ut som ett visst kroppsideal. Även 30 % av 41-50 åringar svarar likadant. Endast 21 % av personer i åldern 21-40 anser det inte alls viktigt.

Resultatet av denna fråga är alltså att personer i åldern under 20-40 är mest angelägna om att likna idealet.

HUR HAR DIN EFTERSTRÄVAN ATT SE UT SOM IDEALET FÖRÄNDRATS GENOM ÅREN?



## EFTERSTRÄVAN AV KROPPSIDEAL

”Hur har din eftersträvan att se ut som idealet förändrats under åren?” I svarsalternativen i denna fråga har jag gjort en miss— alternativet ”har inte förändrats” borde egentligen vara ”Har alltid brytt mig om idealet” Efter-som det nu kan tolkas på två olika sätt; man har alltid brytt sig eller man har aldrig brytt sig. Därför kommer jag inte lägga någon större vikt på detta svarsalternativ.

Det verkar som om ju äldre man blir desto mindre bryr man sig om idealet. Man kanske hittar sig själv och blir mer bekväm med hur man ser ut. Personer som svarat att de tidigare brydde sig mer om att se ut som ett visst kroppsideal har kommenterat följande ”min personliga åsikt är att det inte är viktigt att se ut som idealet, men samtidigt är det omöjligt

att inte bli påverkad av den omgivning jag lever i och de ideal som helt tydligt finns”, ”Jag tycker det är viktigt att se bra ut, men det är viktigare att mitt liv inte inskränks” och ”Jag har blivit mycket mer accepterande mot min kropp genom åren”. När man läser igenom kommentarerna verkar det som om de som brydde sig mer förr nu är relativt nöjda med deras kroppsliga utseende eller att de inte ägnar detta någon större tankeverksamhet.

58 % av personerna i åldern 21-30 säger att de brydde sig mer förr. I de andra åldersgrupperna kan man se en ungefär likadan siffra med några procentenheter uppåt eller neråt. Enda dippen kan man se hos personerna i ålder 51-60 år där endast 35 % säger att de brydde sig mer förr.

Den yngsta åldersgruppen, under 20, är den där flest (22 % av gruppens svaranden) har sagt att de nuförtiden mer eftersträvar den ideala kroppen. I de äldre grupperna är det en procentenhet på mellan 10 % och 16 % av diverse grupperns respondenter som svarat att de nuförtiden bryr sig mer. Procenten blir dock lägre ju äldre de svarande blir. En del av de som svarat att de bryr sig mer nu har kommenterar t.ex. *"Strong is the new skinny"* -vilket kan översättas till muskulöst är det nya smala, *"Man får lätt känslan att man inte räknas om man inte är inom idealets gränser"*, *"Nyligen börjat banta och träna, vill bli fit"* och *"I media visas hela tiden väldigt tränade och slanka kroppar, fast jag har en helt normal vikt känner jag mig överviktig"*. Majoriteten av kommentarerna handlar om träning och om att man vill vara i god fysisk form.

Endast 7 % säger att de aldrig har brytt sig om idealet. För att inte bry sig så tror jag att man måste vara en människa med väldigt stark personlighet och åsikter, eftersom vi varje dag matas med bilder av olika kroppar som kan ses som kroppsideal och vi blir ständigt påverkade. Denna grupp har bl.a. kommenterat följande *"Min kropp är mitt ideal"*, *"Man mår bra ifall man accepterar sin kropp som den är"* och överlag att det är viktigt att känna sig bekväm i sin kropp.

I åldersgruppen 51-60 är det 19 % som säger att de aldrig brytt sig. Detta kan uppfattas som att de växt upp i en miljö där det funnits annat som varit viktigare än att eftersträva ett ideal. Endast 2 % av personer i åldern 41-50 säger att de aldrig har brytt sig om idealet.

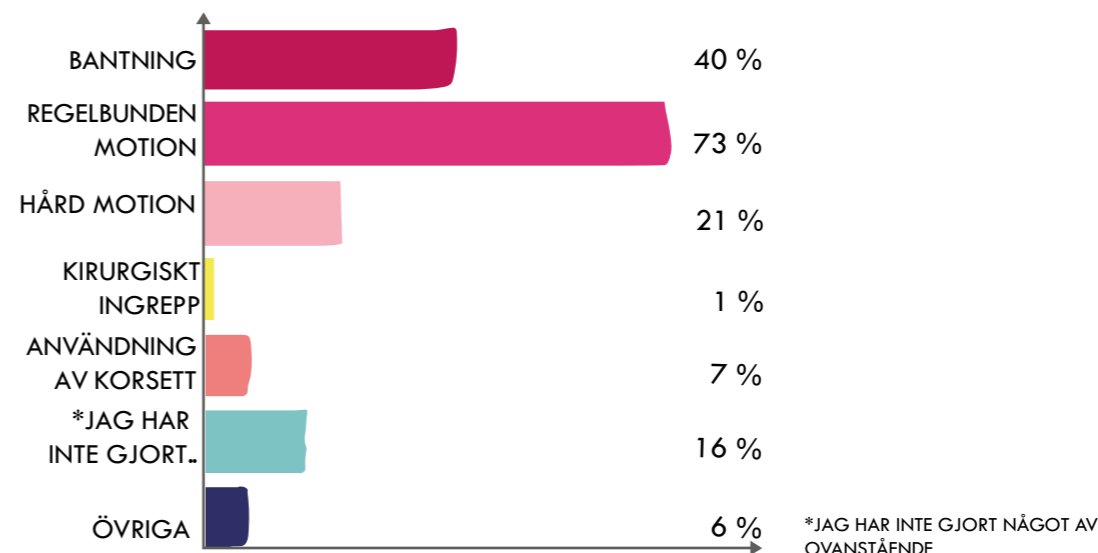
## UPPNÅENDE AV KROPPSIDEAL

För att uppnå ett ideal har människan i alla tider manipulerat och förändrat sin kropp. Med dagens teknik och kunskap kan man i princip göra vad som helst för att åstadkomma önskat resultat. Sådant som man kan göra själv är t.ex. bantning, diet, motion, användande av korsett och slimmers, push-up bh:n och så vidare.

I enkäten ställdes frågan *"Har du gjort något av följande för att uppnå ett ideal? -Du kan välja flera alternativ"*

*Regelbunden motion* kan vara vardagsmotion blandat med hårdare fysisk aktivitet. Detta är metoden som används mest i alla åldersgrupper, 73 % av respondenterna har gjort detta för att nå upp till ett ideal. Antagligen för att motionen även får en att må bra på samma gång man hålls i form. Den åldersgrupp som

HAR DU GJORT NÅGOT AV FÖLJANDE FÖR ATT UPPNÅ ETT IDEAL?



har mest personer som utfört detta är mellan 41-över 60 år. (79 % - 96 % av grupperna) *Hård motion* är fysiskt tung träning som utförs flera gånger i veckan. Detta har 21 % som metod och de som tränar hårdast är gruppen under 20 år (25 %), sedan minskar procentandelen ju äldre åldersgruppen blir. Av de respondenter som har hård motion som metod för att uppnå ett visst kroppsideal är det 43 % som anser att det är viktigt eller väldigt viktigt att se ut som idealet medan 20 % säger att detta inte alls är betydelsefullt. Ingen av personerna över 51 säger sig träna hårt för att uppnå ett ideal.

*Bantning* är en metod där man ändrar sina matvanor med mål att minska i vikt. 40 % säger sig banta på sätt eller vis och de som

bantar mest av de som svarat på enkäten är 31-50 åringar (48 %). De som bantar minst är personer under 20 år, här är ändå siffran relativt hög, eftersom 34 % ur denna åldersgrupp har bantat. Enligt en färsk studie från 2014, kan bantning i ung ålder ha stor påverkan på hälsan längre fram i livet. Beteenden som framkommit hos många av dessa personer i ett senare skede av livet är t.ex. alkoholmissbruk och övervikt. (CBS, 2014).

*Plastikoperation* är ett estetiskt ingrepp på kroppen för att ändra om någonting. Enligt Ronnie Petterson på Art Clinic i Stockholm är det vanligt att tro att de flesta patienter som gör kirurgiska skönhetsingrepp är personer runt åldern 20 år som blivit påverkade av media. Dock är medelåldern på deras klinik



30+ och oftast är patienterna personer som har fått en förändring i utseendet och nu vill vrida tillbaka tiden. (Pettersson, u.d.). Endast 1 % (4 personer) av respondenterna har gjort ett kirurgiskt plastikingrepp och 3 av dem är över 31 år.

Korsettens storhetstid tog ett ganska abrupt slut i början av förra århundradet (med undantag från 50-talet). Före det använde man korsetten för att forma kroppen (oftast till något onaturligt), lyfta upp eller platta till bysten. Korsetten är inte alls lika vanlig i dagens läge och inte heller lika extrema, och används nog nuförtiden oftast till att forma eller stöda. Av respondenterna säger 7 % att de använt sig av korsett. De som använder/använt mest är personer mellan 41 och 60 år (12 % av personerna i denna åldersgrupp)

Av deltagarantalet säger 16 % att de *inte gjort något av alternativen för att uppnå ett ideal*. Av de personer som kryssat i detta alternativ skriver några att man mår bra ifall man trivs med sig själv och sin kropp, samt att det känns viktigare att ha en hälsosam kropp än att leva upp till ett ideal. Kanske det är så att de som inte eftersträvar något ideal är mest bekväma med sig själv? 30 % av dessa personer säger att de brydde sig mer om idealet förr och 53 % säger att de aldrig brytt sig om idealet.

← Kvinna i BH, byxgördel och strumpor. Text på baksidan av fotot "korsetter" Foto: Hansa Foto, Nordiska museet

Många skriver att de försöker äta hälsosamt och utesluter diverse livsmedel. Det finns även några stycken som har ätit mer för att uppnå sitt ideal. Ett svarsalternativ som jag i efterhand märkte att fattades i enkäten är formande plagg, så kallade slimmers. Detta är en relativt ny "uppfinring" som lanserades år 2000. De formar, lyfter upp och håller in och ger en slät siluett och jag tror den används av relativt många.

Nästan alla respondenter (90 %) har ett personligt kroppsideal, det betyder dock inte att detta är något som man aktivt eftersträvar. Utifrån svaren kan jag även dra slutsatsen att ju äldre man blir, desto mer börjar man acceptera sin kropp som den är och man blir mer bekväm med sig själv. Jag kan även tro att man blir mindre yttlig när man blir äldre och att man hellre har en kropp som fungerar som den ska än en kropp att visa upp.

ssk.

Spanx är ett världsledande märke inom slimmers. När spanxen visades i tv-shop kanalen QVC, för första gången år 2001, så såldes det 8000 par de första sex minuterna. (Ericsson Wärn, 2014, s. 138)



Passform

# PASSFORM

Passform är en av de viktigaste egenskaperna ett plagg skall ha. Passform betyder ett sätt för kläderna att sitta på kroppen. Ett plagg kan ha bra eller dålig passform. I min enkät svarade 5 % att de alltid har problem med passformen när de provar kläder och 44 % av respondenterna säger sig ofta ha problem att hitta kläder med bra passform för deras kropp, vilket betyder att det är ett återkommande problem. (Diagram s. 63) Det är ett bevis på att långt ifrån alla passar in i standardmått och dessutom skiljer sig märkenas storlekar från varandra. Personligen tycker jag att det är alldeles för mycket att nästan hälften av konsumenterna har svårt att hitta kläder som passar. För att företagen skall kunna öka sin försäljning är detta något som måste åtgärdas. Endast 11 % av respondenterna säger sig aldrig eller sällan ha svårt att hitta kläder med bra passform. Kläderna som tillverkas borde ju egentligen anpassas efter människan och inte tvärtom.

Många skriver att det är konstigt att kläderna som säljs i butikerna är gjorda för en minoritet med modellkroppar, vilket är en missuppfattning— kläderna som säljs är tillverkade efter företagets kundsegments medelmått.

Det finns inget rätt och fel utseende för människans kropp, och det finns kläder för alla. Men ifall man är medveten om att man har något problemområde och ändå väljer

att köpa kläder som är gjorda för den stora massan, blir det ju förstås lätt så att inget sitter som det ska vilket lätt kan sluta i att man känner sig ful, vilket kan orsaka ångest. Jag önskar att varenda en någon gång kommer att få bära kläder som är skräddarsydda enligt egna mått.

## ÅNGEST VID PROVNING

Ångest är en slags oro som kanske mest orsakas av tillfällig stress eller obehag. Att man kan börja känna såhär i samband med provning av kläder kan bero på att kläderna är för stora eller små, att det är trångt i provrummet och ljuset av de starka lamporna. Det verkar vara rätt så vanligt att känna ångest vid provning av kläder eftersom 10 % av respondenterna alltid känner ångest vid provning. Av de som alltid känner ångest säger 53 % att de tidigare brydde sig mer om idealet. Och 15 % säger att de nu bryr sig mer, endast 5 % av de som säger sig alltid känna ångest vid provning säger att de aldrig har brytt sig om idealet.

BRUKAR DU KÄNNA ÅNGEST VID PROVNING AV KLÄDER?

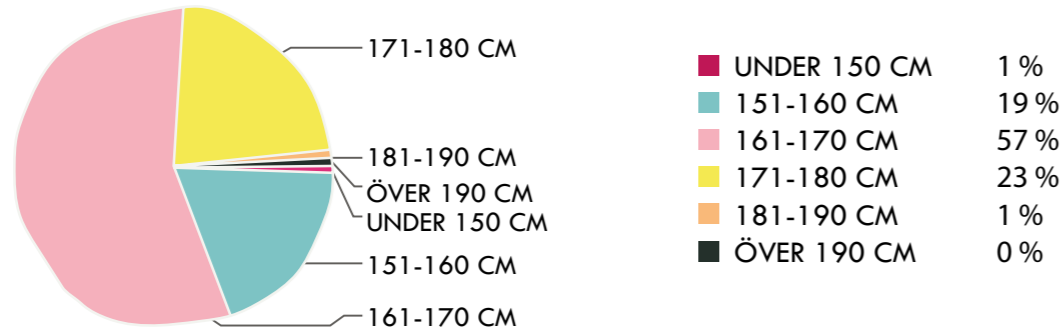


27 % anser att de ofta känner ångest vid provning, och av dessa tycker 5 % att det är väldigt viktigt eller viktigt 38 % att se ut som idealet. 19 % av dessa personer säger att de inte anser det viktigt. Av de som svarat att de alltid eller ofta känner ångest i detta sammanhang har kommenterat följande "Jag har varit i form och varit väldigt smal, nu är jag inte det och folk behandlar en på ett helt annat sätt", "Det påverkar mitt humör och mående mycket att ständigt matas med hur jag borde se ut enligt massmedia" och "Jag ser mig själv som en mindre storlek än vad jag egentligen är, vilket orsakar ångest när inget passar". Många av kommentarerna ger en bild av att de som känner ångest vid provning av kläder även mår dåligt över hur de ser ut.

38 % säger att de ibland känner ångest när de provar kläder. 42 % av tjejerna i åldern under 20 känner ibland ångest när de provar kläder samt 44 % av 41-50 åriga kvinnor.

Endast 20 % säger att de sällan känner ångest och 4 % har aldrig känt ångest när de provat kläder. Av de som aldrig känner ångest säger hälften att de brydde sig förr mer om idealet, och endast 3 % att de bryr sig mer nu. Vilket kan betyda att ju mer nöjd man är med sig själv, desto mindre ångest känner man vid provning.

## LÄNGD



## LÄNGD

Enligt forskning som publicerats år 2010 är den finländska kvinnans medellängd 167,5 cm, och för bara 30 år sedan var medellängden bland kvinnor i Finland 163 cm. Finländarna placerar sig även rätt så högt upp på listan med världsbefolkningens medellängd. (Modig, Johanna, 2013) 57 % av respondenterna i enkäten har en längd mellan 161-170 cm, varav 68 % av dessa är i åldern 21-30, vilket ger ett resultat på att 56 % av denna åldersgrupp rör sig runt den finländska medellängden.

Man kan se en ökad medellängd bland den yngsta åldersgruppen, under 20. 49 % av dessa respondenter är mellan 161-170 cm respektive 29 % mellan 171-180. I jämförelse med 41-50 åringarna där 79 % har en längd på 161-170 och endast 16 % som placerar sig i kategorin 171-180 cm.

I en del utländska företags nätbutiker kan man se att allt fler har börjat ta både längre och kortare kunder i beaktande. Man hittar både "petite" och "tall" kollektioner hos t.ex. Asos, Gap och Topshop.

I min enkät har jag haft med frågan ifall man tycker att klänningarna på marknaden är för korta, långa eller om de är i passlig längd. Efter att jag lagt ut enkäten började jag tänka på att det beror helt på smak och tycke ifall man anser klänningen vara antingen för lång eller kort, till skillnad från byxor, där det enligt majoriteten ser lite lustigt ut både när de är för långa eller korta. Därför kommer jag inte ta frågan om klänningslängd i beaktande.

## VILKEN KLÄDSTORLEK ANVÄNDER DU OFTAST?



## STORLEKAR

Efter en översikt i de största kedjornas nätbutiker kan jag konstatera att de flestas storlekar sträcker sig från X-small till X-large. De flesta har även en så kallad Plus size-kollektion med storlekar från XX-large och uppåt. Urvalet består oftast inte ens av en bråkdel av det normala utbudet i butiken.

En återkommande kommentar är "Det känns som om alla kläder som tillverkas idag riktar sig främst till slanka personer". Det kommenteras även att "Klädmärkena borde producera kläder i större storlekar". Detta verkar således vara ett problem som upprepar sig, det förvånar mig därför att i min enkät så är det endast 2 % som använder kläder i storlek XXL och större. Av de som svarat att de använder sig av de storlekarna är 17 % i åldern 21-30 och 39 % mellan 31-40 år.

De vanligaste storlekarna bland respondenterna är medium (36 %) och small (31 %) och

enligt svaren jag fått, verkar inte storleken XX-small vara nödvändig hos respondenterna överhuvudtaget. Denna storlek kanske ändå främst är till för unga flickor som ligger på gränsen mellan barn- och damavdelningen. Flera kommenterar att klädkedjorna borde tillverka kläder för alla kroppstyper, vilket utan närmare eftertanke kan verka som en bra idé. Men när man börjar fundera över denna idé skulle det endast än mer försvåra jakten på kläder med rätt passform eftersom det inte går att tillfredsställa alla. Det finns så oerhört många olika kroppstyper att detta skulle vara helt omöjligt! Likväl håller jag helt med om att kläderna borde tillverkas med en bredare storleksskala för att man sedan skall kunna prova sig fram till den rätta storleken och att de klädkedjor med butiker i Finland kunde ha både petite- och tall-kollektioner. Alla kläder kan inte passa alla, men jag kan även tycka att man borde bli mer medveten om vad som passar ens egen kroppstyp. Vilket onekligen

HAR DU PROBLEM ATT HITTA KLÄDER MED SÅDAN PASSFORM SOM DU ÖNSKAR ATT DE HADE?



skulle underlätta när man letar kläder, eftersom man inte skulle ta opassande plagg i beaktande. T.ex. en kvinna med stor byst bär inte med fördel en klänning med A-skärning eftersom det får henne att se lika bred ut hela vägen ner till fällen.

## PROBLEMLAGG

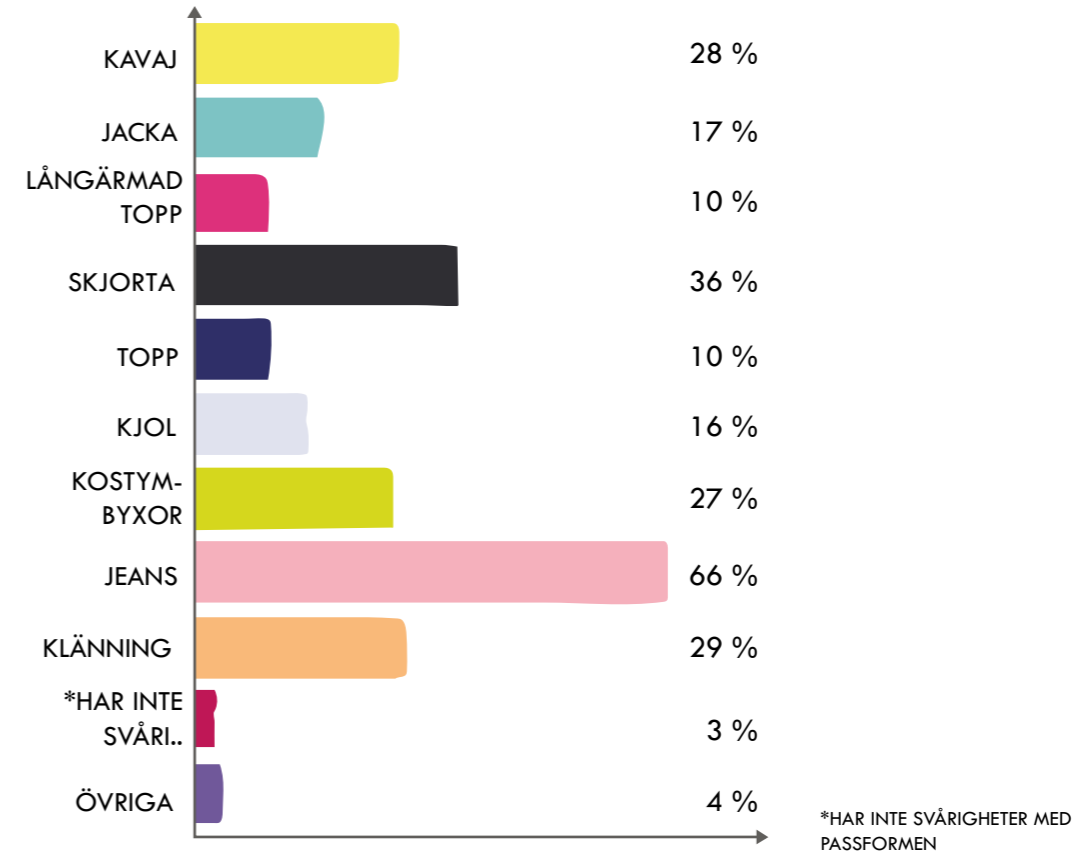
I enkäten ställs frågan "När det kommer till passform, vilka/vilket plagg orsakar mest svårigheter för dig?" Inte helt oväntat kom jeansen på första plats. Hela 66 % av respondenterna har svårt att hitta jeans med rätt passform. Även kostymbyxor (27 %) är ett plagg som många kämpar med. Varför speciellt byxor och jeans orsakar så mycket problem är antagligen för att det är så många olika mått som måste stämma. Det största problemet verkar vara att längden är för lång, eftersom 55 % har angett det som problem

(endast 16 % anser längden vara fört kort.) När längden på byxan är för lång så kommer ju de andra passformsproblemen som på köpet, t.ex. knät hamnar på helt fel ställe, och det som man sedan upplever som ett löst eller tight knä, är egentligen något som ska sitta på låret eller vaden. Det verkar som om de flesta har en markerad midja, och detta orsakar problem eftersom forskningsresultatet visar att ifall plagget sitter bra i midjan så är det ofta för tight över höften, stussen och låren.

Av de som har jeans som ett problemlagg, säger 65 % att midjan antingen är passlig eller sitter för löst. Sedan är höften för tight (64 %) och likaså stussen (53 %) och låret (61 %). Det ser ut som om man tycker att både knä och vrist har bra mått. På 41 % av respondenterna så är byxor och jeans för tighta över vaden.

Andra problemlagg som hamnat på topp-listan är klänning (29 %), skjorta (36 %) och kavaj (28 %). Samma gäller här som med jeans

NÄR DET KOMMER TILL PASSFORM, VILKA/VILKET PLAGG ORSAKAR MEST SVÅRIGHETER FÖR DIG?



och byxor; dessa är oftast formsydda och det är så många mått som måste stämma för att dessa plagg ska passa.

Av de som har problem med skjorta och kavaj så är det hela 61 % som har problem med att plagget sitter för tight över bysten, axeln (43 %) samt ärmen 48 %. I dessa grupper är det väldigt små procentandelar (7-13 %) som

anser att plaggen sitter för löst över dessa områden.

29 % säger sig alltså ha problem med att hitta klänning med bra passform. Enligt svarsresultaten verkar det vara som att den sitter bra i midjan men för tight över bysten (53 %) samt höften (51 %) och stussen (38 %).



## ORIGINAL



## NYA MÅTT



	XS	S	M	L	XL	XXL
MÅTT	C 32	C 34	C 36	C 38	C 40	C 44
LÄNGD	168	168	168	<b>168</b>	168	168
AXEL	11,8	12	12,2	<b>12,4</b>	12,6	12,8
ÖVERARM OMKRETS	24,1	25,6	27,1	<b>28,6</b>	30,1	31,1
BYST	76	80	84	<b>88</b>	92	96
MIDJA	60	64	68	<b>72</b>	76	80
HÖFT	78	82	86	<b>90</b>	94	98
STUSS	84	88	92	<b>96</b>	100	104
LÅR	50,9	52,9	54,9	<b>56,9</b>	58,9	60,9
KNÄ	34,6	35,8	37	<b>38,2</b>	39,4	40,6
VAD	33	34	35	<b>36</b>	37	38
VRIST	21	21,3	21,6	<b>21,9</b>	22,2	22,5
LÄNGD, ARM	56,7	56,9	57,1	<b>57,3</b>	57,5	57,7
INNERLÄNGD, BEN	75,7	75,8	75,8	<b>75,9</b>	75,9	76

MÅTTABELL (Finatex, u.d)

Minst problem orsakar toppen samt den långärmade toppen. Endast 10 % finner dessa som problemlagg, vilket kan bero på att dessa ofta tillverkas i elastiska material, och därför formar sig efter kroppen utan att strama åt för mycket.

Övriga plagg som respondenterna säger orsaka problem vid provning är BH och byxor i allmänhet.

## ÄNDRING AV PLAGG, UNDERDEL

Baserat på mitt forskningresultat har jag tagit reda på vilka mått som borde förstoras respektive förminsas för att ge en bättre passform. Till vänster kan ni se hur ett par jeans ser ut idag, och till höger med gjorda förändringar. Enkätresultatet visar att midjan borde vara mindre och höften, stussen och låren borde vara större. Knät får behålla sitt mått, men flyttas aningen uppåt i samband med att innerbenslängden förkortas. Lite mer vidd har lagts till över vaden, men inte vristen.

← Måttabell för klädstorlekar (finska kvinnor)

← Illustration av möjliga måttförändringar, underdel

## ORIGINAL



## NYA MÅTT



## ÄNDRING AV PLAGG, ÖVERDEL

Likväl som jag gjort förändringar på nederdelen, har jag även gjort det på överdelen. I illustrationen har jag valt att använda mig av en formsydd tröja. Axeln har förlängts aningen och ärmen har fått mer vidd. Även bysten har fått ett större mått. Midjan behåller sitt ursprungliga mått men flyttas ner en aning eftersom hela överdelen förlängs. Höften och stussen har också förstörats i jämförelse med det ursprungliga plagget.

## SAMMANSTÄLLNING AV RESULTAT, PASSFORM

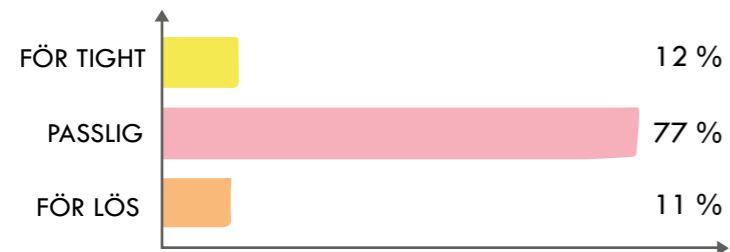
På basis av resultatet har jag gjort en sammanställning av de olika områdets passform. De flesta av respondenterna rör sig runt medellängden på 167,5 cm. (161-170 cm, 57 % och 171-180 23 %) Axlarna är aningen för breda för 35% av respondenterna (11 % lös) vilket betyder att man kunde lägga till aningen. Ärmen får även mer vidd (39 % tight, 7 % lös) likaså bysten eftersom nästan hälften

(48%) anser att det finns för lite vidd här. Midjan är passlig för de flesta och lika många anser att den är för lös som att den är för tight. Höften, stussen och låren är problemområden och sitter alltför tight. Knät (70 % passlig) och vristen (70 % passlig) sitter ok. Eftersom 40 % anser att tröjlängden är för kort, och 56 % anser att byx- och jeanslängden är för lång, drar jag slutsatsen att man i snitt har längre överkropp och rygg, och kortare ben än kvinnor i övriga länder. Axlarna är aningen bredare och bysten och armarna är större. Även höften är kurvigare än genomsnittsmåttet.

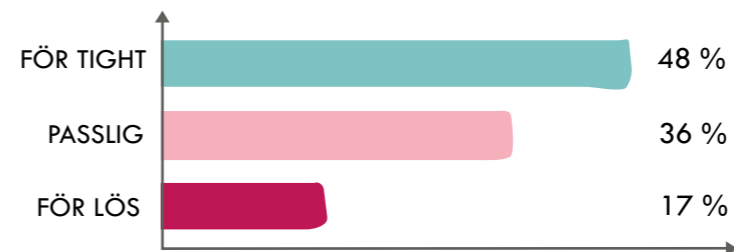
På följande sidor följer diagram med information angående frågan "Vilka av följande problem har du stött på vid provning av kläder?"

← Illustration av möjliga måttförändringar, överdel

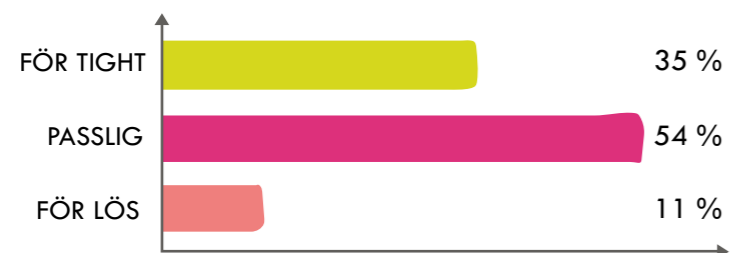
PASSFORM ÖVREDEL, VIDD  
**HALSHÅL**



PASSFORM ÖVREDEL, VIDD  
**BYST**



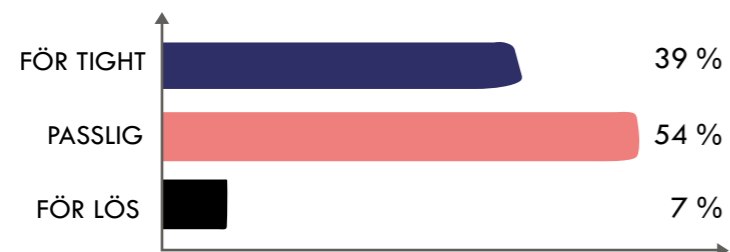
PASSFORM ÖVREDEL, VIDD  
**AXEL**



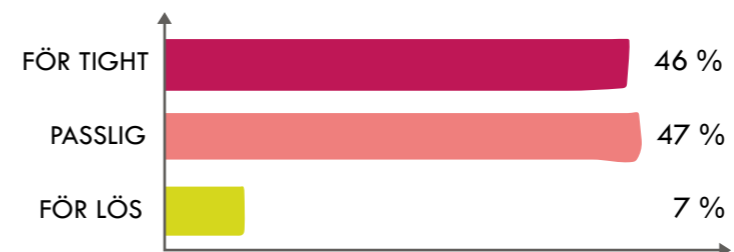
PASSFORM ÖVREDEL, VIDD  
**MIDJA**



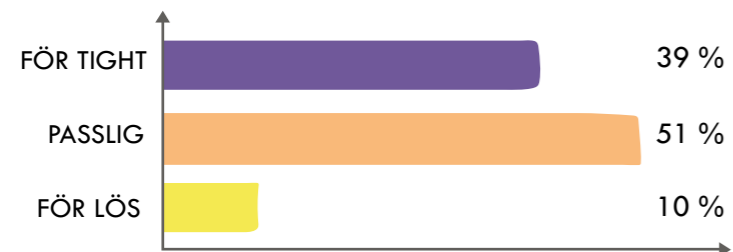
PASSFORM ÖVREDEL, VIDD  
**ÄRM**



PASSFORM ÖVREDEL, VIDD  
**HÖFT**



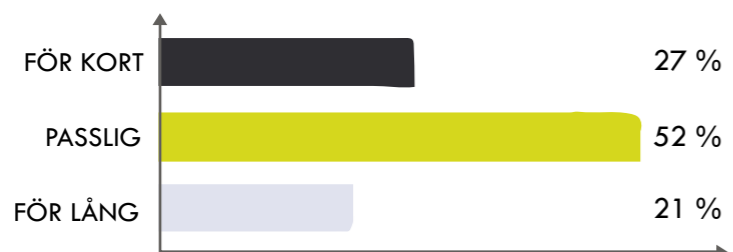
PASSFORM ÖVREDEL, VIDD  
**STUSS/BAK**



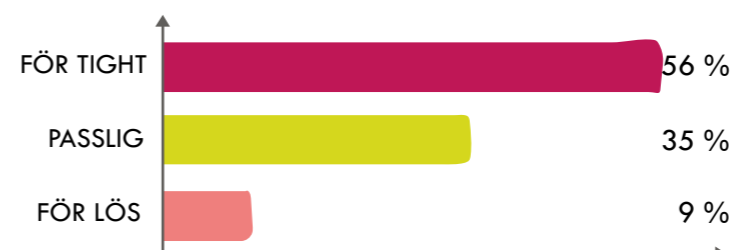
PASSFORM UNDERDEL, VIDD  
**MIDJA**



PASSFORM ÖVREDEL, LÄNGD  
**ÄRMLÄNGD**



PASSFORM UNDERDEL, VIDD  
**HÖFT**



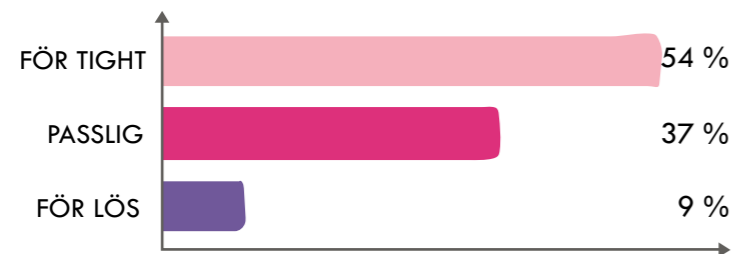
PASSFORM ÖVREDEL, LÄNGD  
**TRÖJLÄNGD**



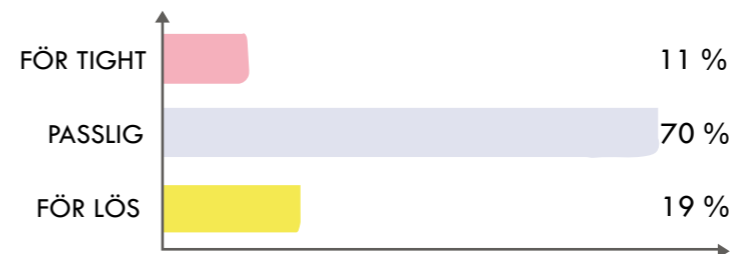
PASSFORM UNDERDEL, VIDD  
**STUSS/BAK**



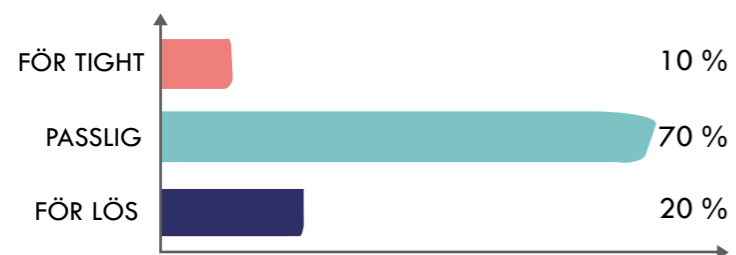
PASSFORM UNDERDEL, VIDD  
**LÅR**



PASSFORM UNDERDEL, VIDD  
**VRIST**



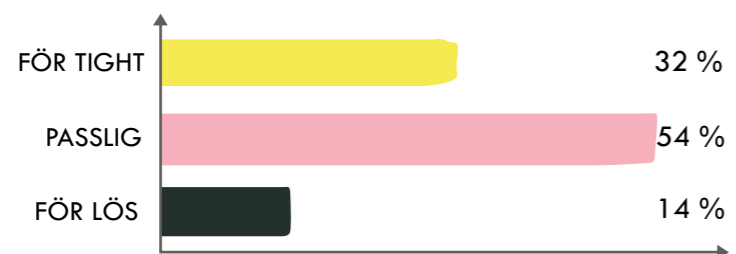
PASSFORM UNDERDEL, VIDD  
**KNÄ**



PASSFORM UNDERDEL, LÄNGD  
**JEANSLÄNGD**

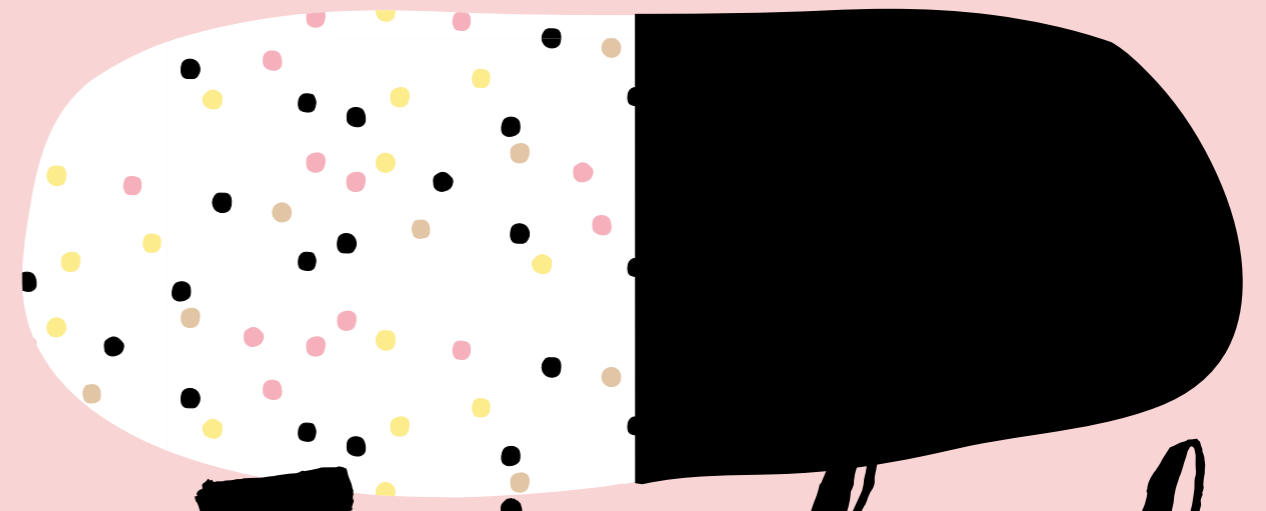
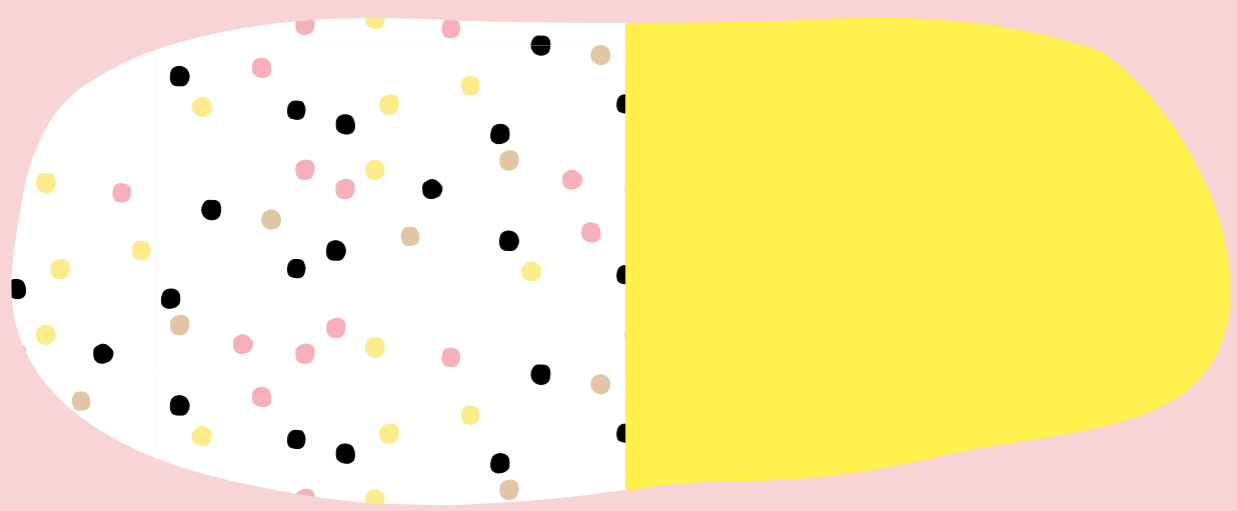


PASSFORM UNDERDEL, VIDD  
**VAD**

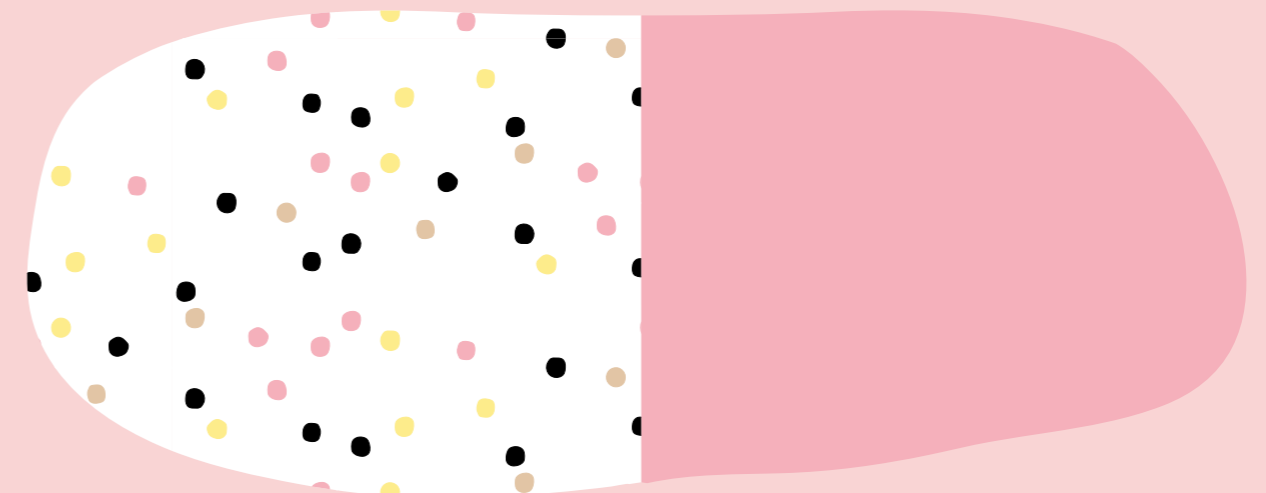
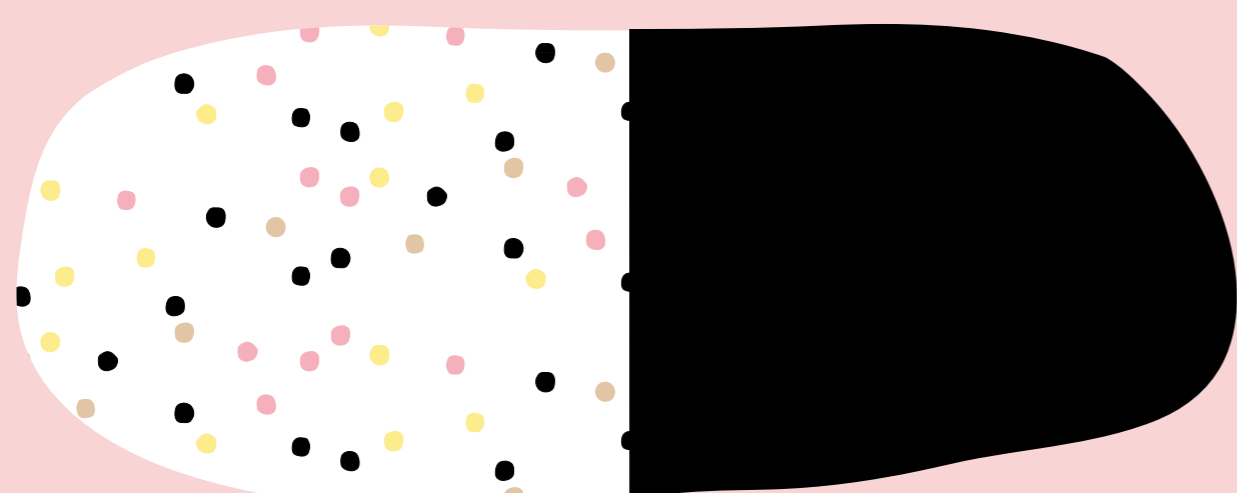
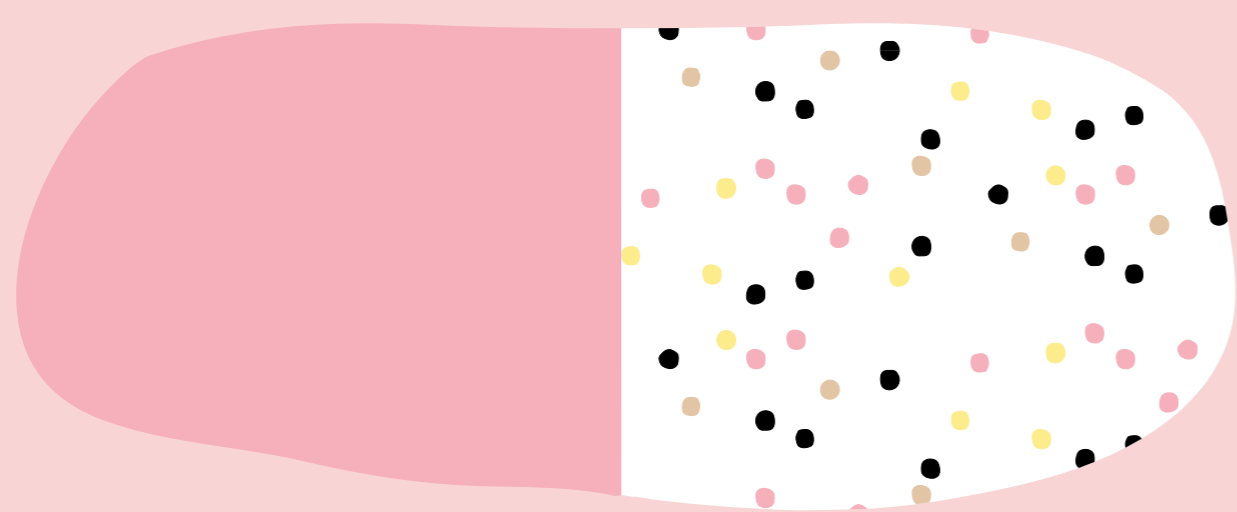


PASSFORM UNDERDEL, LÄNGD  
**BYXLÄNGD**





*Tvä ideal*



# TVÅ IDEAL



Efter att sammanfattningen av modets historia var gjord, kunde jag konstatera att idealen verkligen skiftat och ibland varit som dag och natt. Det som också är intressant är hur idealen har kunnat sprida sig så snabbt utan dagens teknik, samt hur snabbt människorna accepterat det nya och börjat eftersträva ett helt annat ideal.

För att visa hur man med kläder kan förändra kroppen valde jag ut två helt olika ideal från olika årtionden och utifrån dessa skapade jag två klänningar som återspeglar idealen från diverse årtionden. Varför jag valde just 1920- och 1950-talet är för att de hör till mina favoriter och nästan är raka motsatsen till varandra. På 20-talet var ett rakt och pojkaktigt utseende det mest eftertraktade medan under 50-talet skulle man vara kvinnlig och kurvig. Det båda har gemensamt är att de båda vuxit fram alldeles efter första och andra världskriget. Man tycker kanske då att det skulle resultera i liknande kroppsideal eftersom de bildats under liknande förhållande, men ändå har de formats alldeles olika och blivit varandras motsatser.

Människans kropp är verkligen fantastisk och jag finner det fascinerande hur man kan förändra den utan att den får illa. Speciellt spännande tycker jag det är med mönsterkonstruktion och hur man med några centimeter

här eller där eller placering av skärningar kan få kroppen att se ut på ett visst vis. Jag har alltid haft en viss förkärlek för mönsterkonstruktion och tycker det har varit intressant att spekulera i hur mönsterkonstruktionen utförts under dessa årtionden.

Båda plaggen är konstruerade utgående från Protekos grundmönster C34. Jag valde storlek 34 eftersom jag själv har den storleken och det hjälpte mig i tillverkningen eftersom jag när som helst kunde prova korsetten, för att få den att sitta perfekt, vilket är väldigt viktigt för denna typ av plagg.

## PROCESSEN

Det kändes som om jag inte fick visa mig själv som formgivare under skrivprocessen och analyseringen av svarsresultatet från enkäten. Därför ansåg jag det extra viktigt att nu få framföra min personliga stil. Min stil som formgivare är kvinnlig men ändå åt det naivistiska hållet. Jag gillar att leka med mönster och tycker också om att överdriva. Jag vill inte göra något som är väldigt klassiskt och nedtystat, jag vill att man skall bli glad av att se kläderna som jag formger. I processen har dock inte designen varit det allra mest väsentliga, utan syftet har varit att lyfta fram de klassiska siluetterna från de olika årtalen,

← Illustration av klänningarna, till vänster 50-talsklänning, till höger 20-talsklänning







men ändå göra så att de funkar ihop, som en minikollektion. Klänningarna har fått ett modernt utseende, och det är inte meningen att de skall se ut som om de är hämtade direkt från 20- och 50-talet.

Tyget är ett vitt bomullstyg med lite elasthan i, som fungerat som botten till mitt mönster. Jag började med att testa olika stöpplingsmetoder samt olika tekniker att använda penslar. I detta tyg har jag använt mig av 7 olika penslar, sked och gaffel. Jag gjorde inte upp någon speciell mönstermall innan jag började utan hade bara någon slags vision i mitt huvud. Dock har jag ändå målat rapporter för att ge mönstret ett mer strukturerat utseende. Färgsättningen på tyget är enligt mitt tycke färgglatt, men ändå lågmält. Det rosa och gula eller blå ger mönstret liv, medan det svarta och beige ger det ett mer sansat uttryck. Jag plockade ut färgerna från moderådets färgkarta, för 2015 och 2016, som egentligen är avsedd för inredning, eftersom den hade trevligare färger. Det blev till slut två olika färgsättningar fast det från början egentligen var meningen att tyget skulle bli blått, rosa, svart och beige. När färgblandningen skedde testade jag att byta ut blått mot gult och beslöt då att 20-tals klänningen får bli i den gula färgsättningen. Jag tycker att de passar bra ihop, även om de förmedlar helt olika känslor. I efterhand kan jag tycka att det skulle ha kunnat bli lite tråkigt

←←← 20-talsklänning, fram

←←← Föregående uppslag, bild 1, skisser på olika förslag, 20-talsklänning

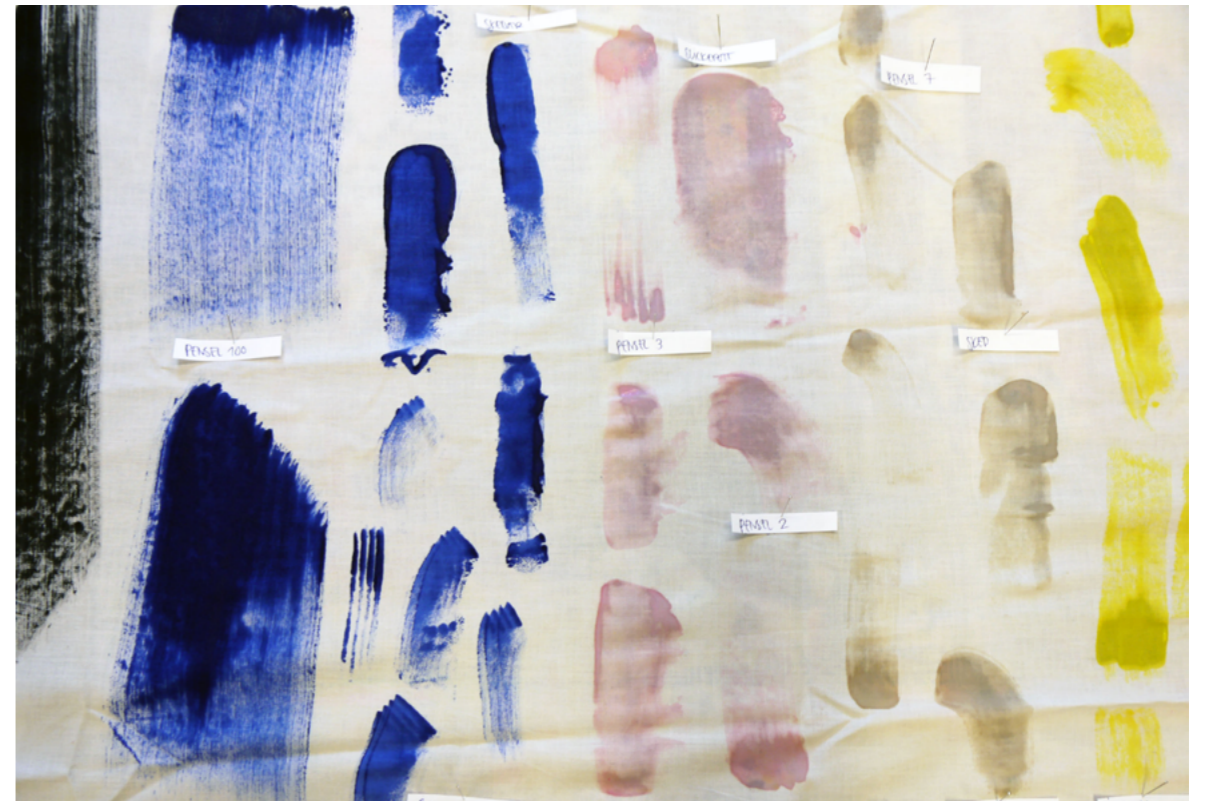
←←← Föregående uppslag, bild 2, skisser på olika förslag, 50-talsklänning

ifall jag valt endast en färgsättning.

## 20-TALSKLÄNNING

20-talets kläder ger aningen mer tillåtelse för diverse defekter på kroppen. I mönsterkonstruktionen drog man i princip en rak linje ner från ärmhålet till fällan eller skärningen under stussen. Konstruktionen och utförandet av plaggen gjorde att man såg helt rak ut, och ifall man hade en markerade midja så trollades den bort med den raka siluetten på plaggen. Man skulle inte heller ha en framhävd byst och gärna vara så platt som möjligt vilket även kläderna gav en illusion av. Eftersom många kollektioner från 20-talet influerades av sport, valde jag att göra en sportig skärning på överdelen. Jag studerade bilder på klänningar från 20 talet, och kom fram till att ifall klänningarna ligger platt, så är de aningen A-formade, (eftersom man oftast har större stussmått än bystmått) men detta är något som inte syns när man har på sig plagget. Skärningen lade jag alldeles under stussen för att ge illusionen av en lång rygg och i volangen är det en tygbredd på 3 meter som gör att klänningen ser tung ut nere i fällan. Detta gör att klänningen faller som önskat och ger en 20-tals siluett. Kjollängden valde jag att avsluta ovanför knäna eftersom det då var så revolutionerande att man fick visa sina knäna.







## 50-TALSKLÄNNING

I och med getingmidjornas återkomst 1947 började man ju återigen använda korsetter för att markera eller fejka till sig en midja samt för att lyfta bysten. Detta är alltså raka motsatsen till hur man skulle se ut på 1920-talet. Mönsterkonstruktionen för dessa kläder är mer krävande och kräver en nära passform för att komma till sin rätt. Även tytgåtgången vid tillskärningen var märkbart mycket större än när jag sydde 20-talsklänningen. Min 50-talsklänning har en smickrande hjärtformad överdel med en ganska djup skärning för att framhäva bysten. Överdelen är tillverkad på samma vis som en korsett och har både stödband och stödtyg för att ge kroppen stöd och en vacker form. Dock så gör den inte midjan smalare, vilket var en väldigt ofta förekommande egenskap i kläderna på 1950-talet. Midjeskärningen har placerats på sin naturliga plats.

Den stora kjolen har en tygbredd på 3 meter och är veckad in i midjesömmen med både lagda och insydda veck för att volymen skall börja direkt vid midjeskärningen. För att addera ytterligare puffighet valde jag att sy in några lager tyll, under kjolen, i fodret. Detta ger dessutom en illusion av en ännu mer markerad midja och större höft. Kjolen slutar nedanför knäna, vilket var den mest populära kjollängden på 50-talet.

- ←← 50-talsklänning, fram
- ←← Föregående uppslag, bild 1, skiss av klänningarna, bak
- ←← Föregående uppslag, bild 2-4 experimentering med olika stöplingsverktyg





## KLÄNNINGARNA I JÄMFÖRELSE MED VARANDRA

När man ställer klänningarna bredvid varandra kan man se hur mycket de, på olika vis, påverkar och förändrar kroppens form och utseende. Genom att titta på dessa exempel kan man kanske förstå hur mycket inverkan kläder och passform har på kroppen och hur man genom en skärning eller utformning på ett plagg kan framhäva eller dölja diverse kroppsdelar.

Modellen jag har använt mig av har en slank och neutral kroppstyp som enligt mig passar båda klänningarna. 50-talsklänningens siluett är kvinnligare och ger en illusion av en smalare och markerad midja samt större och framhävd byst, och 20-talsklänningen förvandlar modellens kropp till en mer rak och pojkkaktig figur. Eftersom 20-talsklänningen är smal och slutar ovanför knäna ger det en bild av att modellen skulle vara längre än hon är och 50-talsklänningen ger en illusion av en kortare kroppslängd eftersom kjolen har mycket volym och slutar mitt på vaden, vilket kapar av längden.

Även modellens rygg längden ser väldigt mycket längre ut när hon har på sig 20-talsklänningen än när hon har på sig 50-talsklänningen, vars midjeskärning placerar sig på midjans naturliga position.

Klänningarna är väldigt olika och ger som sagt kroppen väldigt olika utseenden. Trots deras olikhet tycker jag att de två olika siluetterna som klänningarna skapar är väldigt vackra och charmiga på sina sätt. Det skulle vara intressant att prova klänningarna på olika kroppstyper för att se hurdant resultat de ger.

←← 20- och 50-talsklänningarna

←← Föregående uppslag, bild 1, 50-talsklänning, profil

←← Föregående uppslag, bild 2, 50-talsklänning, bak





Avslutning



# AVSLUTNING

Det har varit väldigt intressant att forska i hur modet sett ut och dess påverkan på idealet. Under tiden jag försökt ta reda på detta har jag själv bildat mig en sådan uppfattning som att det tidigare endast fanns ett eller få ideal som alla, som hade möjlighet, följde. Det känns som om det nuförtiden är mer tillåtet att gå sin egen väg och att man har mer individuella ideal nu än tidigare. Om detta är sant eller falskt vet jag inte men man kunde definitivt göra en skild forskning inom detta ämne. Kroppsidealet har förändrats drastiskt under hela förra århundradet och det är intressant att spekulera i hur den ideala kroppen kommer se ut om till exempel 10 år. Det är många faktorer som påverkar detta och det känns omöjligt att kunna föreställa sig hur man kommer vilja se ut.

Av kommentarer som jag fått i min enkät har jag förstått att en del är väldigt missnöjda mer deras kroppsutseende, vilket jag till stor del kan tro att beror på de oskrivna kraven som ställs. Något som diskuterats mycket de senaste åren är medias påverkan på unga kvinnors syn på kroppen, vilket jag tidigare trott är ett fenomen som uppenbarats i början på 2000-talet. Mitte Blomqvist, som är väldigt framgångsrik inom reklambranschen, kommenterade följande angående en modefotografering på 90-talet *"Både jag som AD på reklambyrån och min uppdragsgivare var*

*väldigt petiga med att modellerna inte skulle vara för smala. [...] Det var mycket diskussioner i media just då och det kändes verkligen inte rätt att visa upp anorektiska tonårstjejer [...] Vi kände ett ansvar och ville visa andra typer av kroppar än de smalaste. [...] Jag ville undvika de schablonmässiga (och passivt objektifierande) modell-poserna och i stället försöka hitta poser/uttryck som förmedlade mer aktivitet, styrka och självständighet."* Vilket kan uppfattas som om det även tidigare ansetts som ett problem och att media har ett stort ansvar och påverkan om vad som visas utåt. Jag tror ändå att motreaktionerna och åsikterna angående kroppsideal blivit starkare med åren och att denna diskussion är ändlös. Jag säger ändå inte att jag själv varken är för eller emot kroppsideal, men det är när de som eftersträvar ett ideal mår dåligt av det, som jag tycker att det blir fel. Alla påverkas inte negativt av kroppsideal, och av enkätresultatet har jag förstått att en del anser kroppsideal som något bra och peppande.

Jag anser att kläders passform går hand i hand med ämnet kroppsideal i och med att modeföretagen konstruerar kläder enligt det rådande idealet. Det många finner svårt är att veta sin egen klädstorlek eftersom det varierar väldigt mycket mellan olika klädmärken. Jag kan tro att ifall man har en "typisk" finsk kropp och vill hitta så passande kläder

som möjligt, ska man vända sig till inhemska tillverkare och företag med försäljning huvudsak i Finland, eftersom kläderna tillverkas enligt kundsegmentets medelmått. Vi alla vet att vi ser kroppsmässigt annorlunda ut i olika länder. Från enkätresultatet har jag dragit slutsatsen att den finska kvinnan är ganska lång, men har ändå kortare ben än genomsnittet. En kedja med butiker världen över försöker anpassa sig till kunder i alla länder, medan en inhemsk kedja har ett lands genomsnittskropp att anpassa sig till. Något jag är övertygad om är att många inte tänker på är att det är möjligt att göra förändringar på färdiga plagg. Små förändringar som ändå gör väldigt mycket för passformen. Jag kan också tro att ifall vi ägde kläder med bra och passande passform, skulle slit och släng kulturen tonas ner.

## EGNA TANKAR

Examensarbetsprocessen har varit en av de roligaste och mest lärorika under min skoltid vid Yrkeshögskolan Novia. Jag har varit entusiastisk inför arbetet från dag ett och det är nog en av anledningarna till att jag inte tyckt att det varit tungt alls. Idén till ämnet föddes cirka ett år tidigare, när jag utförde min praktikperiod på ett finskt modeföretag. Iden fick alltså gro en tid och har också utvecklats lite under tiden. Trots att det sist och slutli-

gen inte blev exakt som jag tänkte mig, är jag väldigt nöjd över min insats och jag känner att jag gjort mitt bästa under hela processen.

Jag är otroligt tacksam till alla som svarat på min enkät. Resultatet jag fått har varit ovärdligt. Jag önskar dock själv att jag hade haft både mer tid och mer kunskap om hur man analyserar resultat. På grund detta har det tagit mig väldigt mycket tid att räkna ut olika svar och göra analyserna. Jag har ändå gjort så gott jag kunnat och tycker att jag klarat av göra olika slutsatser baserade på svarsresultat. Ämnet "hur den finska kvinnan skiljer sig från de måttabeller som används i industrin samt problem som uppstår vid provning av kläder" känns båda väldigt aktuella och något man skulle kunna göra en betydligt större forskning om, och då kanske med kvalitativa metoder för ett ännu mer nyanserat resultat. Flera personer och företag, som jag kontaktat av olika anledningar, har sagt att ämnet är intressant och tidsenligt. Svaren och responsen jag fick på enkäten visar att det vore aktuellt att man ser över måttabellerna i klädindustrin. Man kan även dra slutsatsen att många påverkas av kroppsidealet som syns i media och att en del påverkas positivt av detta och en del personer negativt.



Till en början var det meningen att jag skulle arbeta tillsammans med en uppdragsgivare och att jag skulle lägga allra mest tyngdpunkt på ämnen provning och hur den finska kvinnan ser ut i jämförelse med måttabellerna. Tyvärr gick inte allt enligt planerna och jag valde därför också att byta riktning och fokusera mer på kroppsideal eftersom det kändes mer intressant. Ifall jag skulle haft en uppdragsgivare skulle det då, för mig, varit lättare att arbeta med ämnet eftersom man skulle med fördel ha kunnat lägga tyngdpunkt på ett visst plagg, område eller problem.

Jag känner att jag i mitt examensarbete har fått röra mig inom alla mina kunskapsområden; Mönsterkonstruktion, eftersom jag är teknisk av mig. Design av kläder och layout-min kreativitet. Och sömnad av plaggen eftersom jag är händig. Dessa uppgifter är väldigt olika men har antagligen till viss del underlättat mitt arbete eftersom jag har kunnat alternera mellan uppgifterna ifall det har känts som om jag inte kommer framåt med något.

← Klänningarna i rörelse

I min praktiska del anser jag att jag fått fram de två olika idealen och att man kan relatera till båda årtiondena. Min personliga stil syns i mönstret och utformningen av plaggen och även i min layout kan man se hur min personliga designstil ser ut.

Under denna intensiva process har jag inte stött på några större problem eller svårigheter, men jag kan tycka att det var svårt att analysera resultatet samt att dra slutsatser baserat på dem.

Förutom att jag lärt mig väldigt mycket, speciellt om modehistoria, så tycker jag att jag utvecklats som person och formgivare under denna tid. Jag har bevisat för mig själv att jag jobbar bra och flitigt som enskild formgivare och att detta verkligen är ett område som passar mig.

# KÄLLFÖRTECKNING

---

BAUDOT, F., 1999. A century of fashion. London: Thames & Hudson.

Bjurström, E., 1980. Generationsupproret : ungdomskulturer, ungdomsrörelser och tonårsmarknad från 50-tal till 80-tal. Stockholm: Wahlström & Widstrand.

Bolmstedt, Å., 8/2000. Kvinnokroppens ideal - smärt eller mullig. Populär historia, s. 44-48.

CBS, 2014. CBS News.  
<http://www.cbsnews.com/news/dieting-at-young-age-affects-womens-health-later-in-life-study-says/> (Hämtat 21.1.2015)

Dorling Kindersley, 2012. Fashion- The ultimate book of fashion and style. Storbritannien: Dorling Kindersley Limited

Ejlertsson, G., 2005. Enkäten i praktiken. 2:a upplagan ed. Lund: Studentlitteratur.

Eldvik, B., 2010. Modemakt 300 år av kläder. Halmstad: Nordiska Museets Förlag.

Ericsson Wärn, K., 2012. Modebibeln. Den svenska.. s.l.:Bonnier Fakta.

Ericsson Wärn, K., 2014. Banbrytande mode, från korsett och kuvertväska till kortkort. Stockholm: Bokförlaget Atlantis.

Finatex, n.d. Finatex.  
<http://www.finatex.fi/media/julkaisut/tiedostot/n-2001.pdf> (hämtat 25.1.2015)

Hållén, J., 2006. BUP.  
<http://www.bup.nu/2008/index.php/aetstoerningar/om-aetstoerningar.html> (hämtat 14.1.2015)

Jonjons, L., 2009. DN.  
<http://www.dn.se/livsstil/trend/mode-for-ar-2010/> (hämtat 13.1.2015)

Lehnert, G., 2001. 1900-luvun Muodin historia. s.l.:Könemann.

---

Meurling, B., 2003. Varför flickor? Ideal, självbilder och ätstörningar. Lund: Studentlitteratur.

Modig, Johanna, 2013. Svenska YLE.  
<http://svenska.yle.fi/artikel/2013/05/05/finlandarna-allt-langre-samhallet-maste-anpassas> (hämtat 9.2.2015)

Mulvey, K. & Richards, M., 2001. Hundra år av mode. Svenska utgåvan ed. s.l.:Historiska media.

Nationalmuseum, Nationalmuseum.  
[http://www.nationalmuseum.se/Global/Skola/omojliga\\_kroppar\\_lararhandledning.pdf](http://www.nationalmuseum.se/Global/Skola/omojliga_kroppar_lararhandledning.pdf) (hämtat 8.12.2014)

Paloma, 2014. Paloma.  
<http://www.paloma.se/skola/for-och-nackdelar-med-enkater> (hämtat 15.12.2014)

Petterson, R., n.d. Art clinic.  
<http://www.artclinic.se/plastikkirurgi-kroppsuppfattning> (hämtat 21.1.2015)

Richter, E., 2012. Lärarnas nyheter.  
<http://www.lararnasnyheter.se/forskolan/2012/05/21/mode-paverkar-oss-alla> (hämtat 20.1.2015)

SMP, 2009. Smålandsposten.  
[http://www.smp.se/noje\\_o\\_kultur/stil/sa-kladde-vi-vart-00-tal\(1688278\).gm](http://www.smp.se/noje_o_kultur/stil/sa-kladde-vi-vart-00-tal(1688278).gm) (hämtat 15.1.2015)

Svensson, M. & Larsson, P., 2013. Formgivarens verktygsback. Lund: bonniers.

Synonymer, 2014. Synonymer.  
<http://synonymer.se/?query=ideal> (hämtat 12.12.2014)

Trost, J., 2001. Enkätboken. 2:a upplagan ed. Lund: Studentlitteratur.

Utrio, K., 2001. Kaunis nainen kautta aikojen. Keuruu: Oy Amanita Ltd.

---

# BILDFÖRTECKNING

---

Bild s.1, Foto: Erik Holmén, © Nordiska museet, 1938 (Bilden är beskärpd)

Bild s.5, Foto: Victoria Nord, 2015

Bild s.9, Foto: Erik Holmén, © Nordiska museet , 1930-1940

Bild s.13, Foto: Nordin Nilsson, Nordiska museet, 1950-1960

Bild s.15, Foto: Okänd, Bohusläns museum, runt 1900

Bild s.17, Foto: Göthe Norberg. Åsäng, Sundsvalls museum, 1910-1920

Bild s.19 Foto: Welinder, Nordiska museet, 1927

Bild s.21 Foto: NK, Nordiska museet, 1930-1939

Bild s.23 Foto: Erik Holmén, © Nordiska museet, 1940

Bild s.25 Foto: Gösta Glase, © Nordiska museet, 1950-1959

Bild s.27 Foto: Karl-Erik Granath, © Nordiska museet, 1965

Bild s.29 Foto: Werner- Eriksson, Coop - KF, arkiv och bibliotek, 1970-tal

Bild s.31 Foto: NK, Nordiska Museet, sent 1970/tidigt 1980

Bild s.33 Foto: A-M Böhme, Nordiska museet

Bild s.35 Foto: © Seppälä

Bild s.37 Foto: © Seppälä

Bild s.39 Foto: © Jonas Udd

Bild s.55, Foto: Hansa Foto, Nordiska museet

Bild s.77 Illustration: Victoria Nord, 2015

Bild s.79-80 Illustration: Victoria Nord, 2015, Foto: Julia Ulriksson

Bild s.81 Foto: Julia Ulriksson, 2015

Bild s.82-3 Foto: Julia Ulriksson, 2015

Bild s.85 Illustration: Victoria Nord, 2015

Bild s.86 Foto: Victoria Nord, 2015

Bild s.87 Foto: Julia Ulriksson

Bild s.89-91 Foto: Julia Ulriksson

Bild s.93-94 Foto: Julia Ulriksson

Bild s.99 Foto: Julia Ulriksson

Allt grafiskt material, Victoria Nord, 2015

---

# ENKÄT

Jag heter Victoria och studerar mode- och dräktformgivning på Yrkeshögskolan Novia i Åbo. För tillfället gör jag mitt examensarbete om hur den finska kvinnokroppen skiljer sig från måttabellerna som används i industrin, problem vid provning av kläder samt kroppsideal.

All information behandlas konfidentiellt. Syftet med min enkät är att få en inblick över de vanligaste problemen samt problemområden vid provning av kläder. Jag vill även få svar på hur man ser på idealet och ifall detta är något man eftersträvar. Enkäten riktar sig främst till kvinnor.

Tack för dina svar!

## ÅLDER

- Under 20
- 21-30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- Över 60

## ÄR DU?

- Kvinna
- Man

## LÄNGD

- Under 150 cm
- 151-160 cm
- 161-170 cm
- 171-180 cm
- 181-190 cm
- Över 190 cm

## VILKEN KLÄDSTORLEK ANVÄNDER DU OFTAST?

- Mindre än storlek XS
- XS
- S
- M
- L
- XL
- XXL
- Större än storlek XXL
- Vet inte

## HAR DU PROBLEM ATT HITTA KLÄDER MED EN SÅDAN PASSFORM SOM DU ÖNSKAR ATT DE SKULLE HA?

- Alltid
- Ofta
- Ibland
- Sällan
- Aldrig
- Vet inte

## NÄR DET KOMMER TILL PASSFORM, VILKA/VILKET PLAGG ORSAKAR MEST SVÅRIGHETER FÖR DIG?

-Du kan välja flera svarsalternativ

- Kavaj
- Jacka
- Långärmad topp
- Skjorta
- Topp
- Kjol
- Kostymbyxor
- Jeans
- Klänning
- Har inte svårigheter med passformen
- Other:

## Plagg övredel, vidd

VILKA AV FÖLJANDE PROBLEM HAR DU STÖTT PÅ VID PROVNING AV KLÄDER

	För tight	Passlig	För lös
Halshål	-	-	-
Axel	-	-	-
Ärm	-	-	-
Byst	-	-	-
Midja	-	-	-
Höft	-	-	-
Stuss/bak	-	-	-

## Plagg övredel, längd

VILKA AV FÖLJANDE PROBLEM HAR DU STÖTT PÅ VID PROVNING AV KLÄDER

	För kort	Passlig	För lång
Ärmlängd	-	-	-
Tröjlängd	-	-	-
Klänningslängd	-	-	-
Tuniklängd	-	-	-

## Plagg Undredel, vidd

VILKA AV FÖLJANDE PROBLEM HAR DU STÖTT PÅ VID PROVNING AV KLÄDER

	För tight	Passlig	För lös
Midja	-	-	-
Höft	-	-	-
Stuss/bak	-	-	-
Lår	-	-	-
Knä	-	-	-
Vad	-	-	-
Vrist	-	-	-

## Plagg Undredel, längd

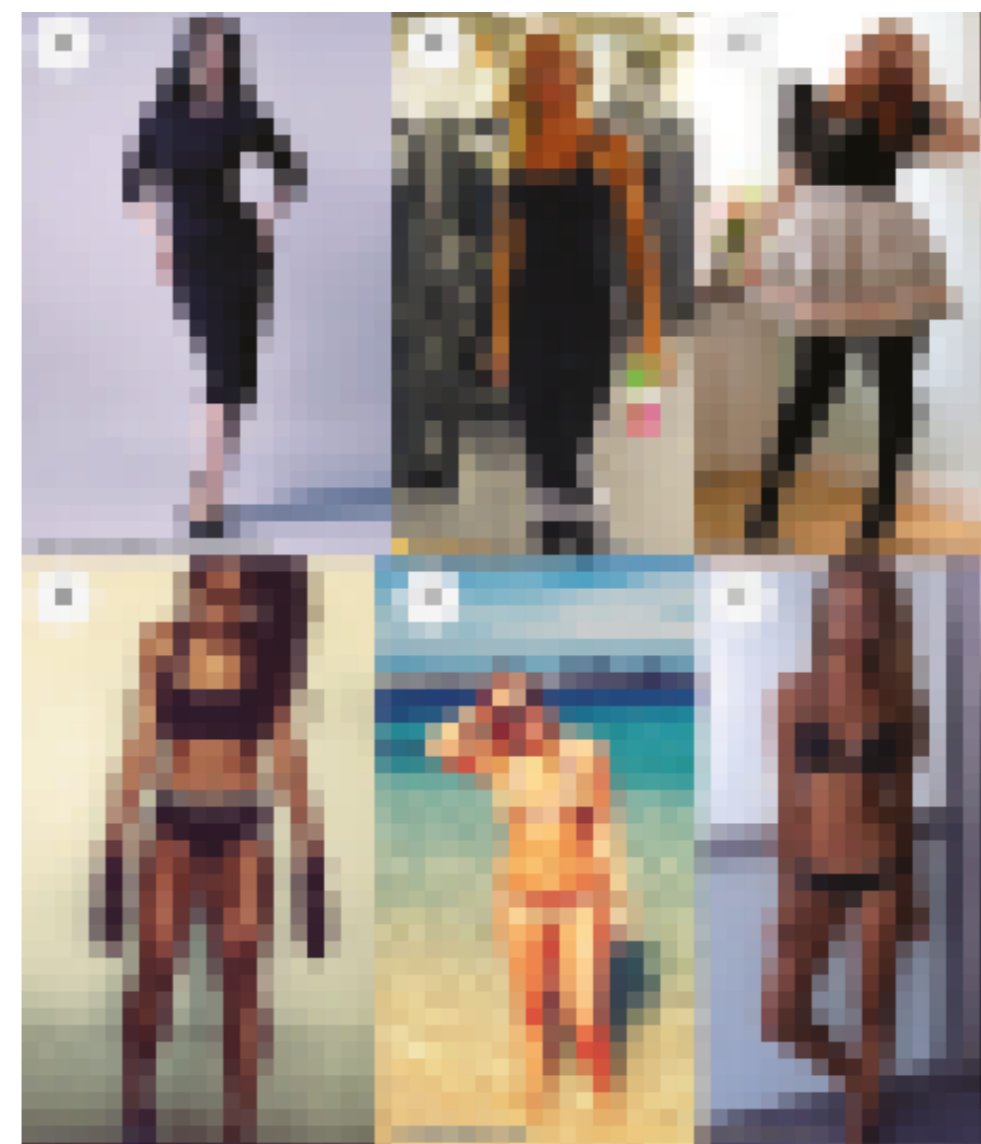
VILKA AV FÖLJANDE PROBLEM HAR DU STÖTT PÅ VID PROVNING AV KLÄDER

	För kort	Passlig	För lång
Kjollängd	-	-	-
Jeanslängd	-	-	-
Byxlängd	-	-	-

## BRUKAR DU KÄNNA ÅNGEST VID PROVNING AV KLÄDER?

- Alltid
- Ofta
- Ibland
- Sällan
- Aldrig
- Vet inte

## EXEMPEL AV OLIKA KROPPSTYPER (OBS! BILDEN ÄR CENSURERAD)



FYLLER NÅGON AV ALTERNATIVEN OVAN KRITERIERNA FÖR DIN BILD AV IDEALET?

-Du kan välja fler alternativ

- A
- B
- C
- D
- E
- F

Inget av alternativen fyller mina kriterier på ideal

HUR MYCKET TYCKER DU PERSONLIGEN ATT DU LIKNAR IDEALET DU VALDE?

- Näst intill identiskt
- Väldigt lik
- Ganska lik
- Inte alls lik
- Vet inte

HAR DU GJORT NÅGOT AV FÖLJANDE FÖR ATT UPPNÅ ETT IDEAL?

- Bantning
- Regelbunden motion
- Hård motion
- Kirurgiskt ingrepp
- Användning av korsett
- Jag har inte gjort något av ovanstående
- Other:

HUR VIKTIGT TYCKER DU PERSONLIGEN DET ÄR ATT SE UT SOM IDEALET?

- Vet inte
- Varken eller
- Inte alls viktigt
- Väldigt viktigt
- Viktigt

HUR HAR DIN EFTERSTRÄVAN ATT SE UT SOM IDEALET FÖRÄNDRATS UNDER ÅREN?

- Bryr mig mer nu
- Har inte förändrats
- Brydde mig mer förr
- Har aldrig brytt mig om idealet
- Vet inte

Yrkehögskolan Novia  
Victoria Nord  
victoria.nord@hotmail.com  
2015